

העולם הזה

כוכב ריטה הייורט

כי מצוין תצא ארוטיקה
(ראה קולנוע)

העולם הזה

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה, כיתוב:
מיכאל אלמו (זמני)

עורך משנה, חדשות:
משה בן אפרים

הכתב הראשי:
יהודה נבאי

השבועון המצויר
לאינפורמציה

רחוב גליקסון 8, תל אביב
(ליד תיאטרון "החל")

ת.ד. 136, טל (זמני) 68785
מען למברקים: "עולמפרס"
מחברת המערכת בירושלים:
רחוב דוד הסלר, יוליאנו,
סול משר - חסעד.

הצלם הראשי:
סול גולדמן

עורכי מדורים:
מיכאל אלמו, יחיאל בשן, נחצו נבי, ירוחם נבך, תמר תרסור.

משתתפים קבועים:
דוד ארנון, אוסקר מאובר, פיליס מייארי, רידי מנופי, צבי שש.

סופרי חוץ:
מונטי נייקובס, נביראל רנו, שמואל מירון, מוריס: רפוס ישראל בע"מ ת"א

שאישים רמימעה מעורבים בענין קפול נאסר, הוחזק תקופה ארוכה בבית הסוהר, שחרר רק כשעורקדין צעיר איים לפנות ל- בית המשפט העליון.

העולם הזה גילה את האמת. קוראים רבים כתבו לנו, הביעו את תדהמתם על הפרשה. אולם הענין כבר נעשה, ופקודת הגירוש ש- הוצאה נגד האיש נשארה בתוקפה. עורך ידנו, שהשתול עבדו, השיג לבסוף את הסכמתו של אחד המשקים לקלוט אותו. היה נדמה שהגיע הקץ לדרך היסורים.

היה נדמה. כי השבוע, כשניגש קפול לסדר את הסידורים האחרונים, ניגש אליו אל- מוני ברחוב, הציג את עצמו כשליח ממשלת ישראל, מסר לו שאם חייו יקרים לו, מוטב שיסתלק מיד מן הארץ, אחרת...

יש כאן יותר מאשר מעשה נבלה אישי. על כך המאנים מוטלת מהות המדינה. ישראל היא מדינה ציונית. היא השתעבדה לרעיון שהוא מתקדם ביסודו: לקלוט את שנים מארבע כנפות ארץ, שאין ביניהם שום קשר גזעי או תרבותי, פרט להיותם בנידית משה או בנידית משה. הודות לרעיון זה הצליחו במדינה ניכרת למוג תימנים וגרמנים, רוסים ואמריקאים לעם אחד, דבר שהוא כמ- עט ללא תקדים בעולם.

אולם המדינה אינה מסוגלת, כנראה, לזוט כל אדם שהוא שאינו בן דת משה. הנה זה גם האדם היפה, החיובי, המסור ביותר — החברה היהודית מקיאה אותו. היא הופכת כל נוצרי, מוסלמי או בודהאי, המתישב בארץ, לאויב בנפש. אין זו רק לאומנות צרה, מן הסוג החולני שעוד קיים בפניות רבות בעולם, זוהי תוצאה יהודית-גלגלית מובהקת, הסתגרות בגני חברתי ורוחני. זוהי תכונה מכוערת. יותר מכך, זוהי תכונה המרעילה את יחסינו עם העולם, מונעת מראש כל יציאה אל המרחב, כל יעוד התרגם מן המחנק של ד' אמותינו. ביסודו של דבר, זוהי תכונה של עם עבד. דים. המלחמה בה אינה רק חובה אנושית. זוהי חובה לכל אדם הרוצה לקעקע את חור- מות הגטו.

אגב, לחברים שגנבו את הגיפ שלי לפני ארבעה חודשים: זה עתה מצאתי במחסן כרית ממושב ה- אחורי של המכונית. מן הסתם שמתם לב שהישיבה במושב זה אינה נוחה בלעדי ה- כרית הזאת. מאחר שאין לי עתה צורך בה, תוכלו לקבל אותה. נא לפנות בשעות המש- רד.

העולם הזה (העולם הזה 808), אני מציע להגדיל את מספר העמודים ב-50% ויחיה המחיר אשר יתח. אני סומך על יושרו של העולם הזה שידע לקבוע את מחירו המתאים ב- המאם להגדלת ההוצאות.

מתוך המשטרה. המופיע ב-36 עמודים ועל ניר משובה. 300 פרופס. אני מסכים לשלם עבור העולם הזה 300 פרופס. בעד עתון בעל 32 עמודים מניר לא משובה. את העולם הזה הנוכחי אני בולע בשקט ונמסר ליום חמישי הבא. יוסף ארזי, צה"ל

בתיאבון. כשיוכל העולם הזה להסיל מס הכנסה על אזרחי הארץ, יוכל להתאים את- חשבונו למחיר עתוני הממשלה המופיעים על- חשבון משלם המסים.

מחיר החזיר
שמחתי לשמוע מפי חברי הכנסת ישראל ישע- יהו ש... על טעם רותיו אין להתחב"ח (העולם הזה 810). אם כן, מדוע הוא מתחב"ח על הפעם שלי? אני דוקא אוהב לאכול בשר חזיר. למי זה מפריע?

שמואל דרורי, תל-אביב
לחזיר, קודם כל. האם אין חברי הכנסת ישעיהו יכול למצוא לעצ- מאותו הלאומית סמל שאינו נוגע לזיקה ש"י? דבורה לוינסון, ירושלים

נקמה במסתננים
מכת ההסתננות (העולם הזה 810) לכשה לאח- רונה צורה מחרידה של רצח מתוך ענווים מיר- חיים שרגלים חיינו להם לפני קום המדינה...

אמצעי תמלול נירוא לא יתרו את חכמיה. אנו מצווים לשחרר את חולדות כולה.

פרנק מוצרק
הכל שהמאמר על הפלמ"ח (העולם הזה 808) היה כתוב בחידודיות מובהקת. הורש צערו של הכותב על פרנק הפלמ"ח, אולם לא הורש צערו כחולתו להיות אויב טיבי... הפלמ"ח סורק בצ"ל: לא הימה שום הצדקה לקיומו של צבא בתוך צבא, ביותר כשהפלמ"ח חסך לצבא פרטי של מיליט- מסיונות. המסורסמת לשימשה בשל מניחת לחי- לים ולנוער. לא לצ"ח, ואשר התנינה בסומכי את סולידריותה עם "כוחות המחר" של מרגים אויבנו, אשר רק בעבר הקרוב חרנה בנו, וב- מחר הקרוב תנסה להמשיך זאת.

ישראל רביש, תל-אביב
בלינין העולם הזה (780) פרסמתם רפורטזיה על אחת ההתקפות של האצ"ל על משטרת רמת- גן. בשער הופיעה תמונתה של איזו שהיא בחורה. במקום תמונת המונות של דב נונר, שעורר קד בעולם כולו. אולם השבוע פרסמתם את מסי- הקד הפלמ"ח בשער יחד עם סמל (הפלמ"ח). ואם אין זאת הפליה בין דם דם?

שאל אביגדורי, תל-אביב
יום העצבנות (העולם הזה 808) לא עבר בסדר. אני וחברי לא התעצבנו, אם זה לא בסדר, אבקש לא למסור את כתובתי למשטרה הצבאית של העולם הזה.

עמוס אלטר, תל-אביב
בעולם הבא אין משטרה צבאית. ראשי- התבות מ. צ. מסמלים "מלאכצרות".

תדן מוסיקוי
מוסרים, כי יאשה חסך (העולם הזה 808) מטור לישוב ולציונות. אולם לפני הריסוף תראשן מ- בקש האמן במכתב החתום על ידי שר החינוך והתרבות, לא לנו את ריכרד שטראוס (ובד- שהובן על ידי המנצח איגור מרקוביץ). תשובתו של חסך הייתה: "אחם לא תצנורו אותי!" הוא ניגן את היצירה של ריכרד שטראוס, ה- ידוע כנאצי מובהק וריד אישי של פראנק, תלין יהודי סולן. לדעתי ביצוע יצירה זו בכלל, וב- עשור למרד הניטאות לעם אחד, דבר שהוא כמ- ישר וישקובסקי, תל-אביב

פעוזה הכלמים
העולם הזה (808) הביא תיאור אסון מכונית הכבאים שנסעה לסדום. ברור שהאסון נגרם עקב בלמי רגל שלא פעלו. ברור גם נהנה המכוני טעם במכוניות, שבמקרה כזה עליו קודם כל לסנור את כסותו ההרעלה (סחית). על ידי כך הוסכנת כל בוכנות המנוע לכוכנות בלימה עקב התנגדות הרחיבה כתאי תשריפה. נורם זה לעולם אינו מוכיח, בין אם מצבה הכללי של המכונית טוב ובין אם לא.

אליעזר לפידות, ראשון לציון
דואר דש-הדואר
כל הכבוד לרדי יוסף בורג, איש הופעלהמורו, שהען לנלות דעה כח חיונית על העולם הזה (810) ... הדבר נותן לי אומץ-לב ליצג אותה הדעה בקרב חברי הרחיים.

בן עיקב, תל-אביב
לדעתי, שונה שררהדואר, כשהוא אומר שאין ב- העולם הזה שווי-משקל בין פתירה לבנין. העד- כולו כתוב כמון של אבה; אפילו כשהוא בר- תח ביקורת נעשה היכר בהומור וללא שינאה. מה עצום המרחק בין ביקורת זו ויבול הביקורת. ההרדית הקטלנית בעתוני המפלגות.

במחשכי הרפוס
תצלום חספסן הלילי (העולם הזה 808) הוא עצום. ביחוד תוסף הצלם (למנוני על ידי הצורה בה קלטת את הבקת מניו של חיל חספסן בופת המשחיל את כירונג השחור בכסן הפרצוף האכל בעל הכוננות הקודרות... מדוע עלי לשלם כסף מוכ בעד מריחה שליש עמודי צבע שחור?

יורם כהנא, רמת-גן
העולם הזה הציג אותה שאלה לרפס.

מחיר חדש
לשאלתו של העורך (העולם הזה 807), אני מציע להגדיל את מספר העמודים ב-50% ויחיה המחיר אשר יתח. אני סומך על יושרו של העולם הזה שידע לקבוע את מחירו המתאים ב- המאם להגדלת ההוצאות.

מרדכי גולדברג, ראשון לציון
עתון המשטרה. המופיע ב-36 עמודים ועל ניר משובה. 300 פרופס. אני מסכים לשלם עבור העולם הזה 300 פרופס. בעד עתון בעל 32 עמודים מניר לא משובה. את העולם הזה הנוכחי אני בולע בשקט ונמסר ליום חמישי הבא. יוסף ארזי, צה"ל

בתיאבון. כשיוכל העולם הזה להסיל מס הכנסה על אזרחי הארץ, יוכל להתאים את- חשבונו למחיר עתוני הממשלה המופיעים על- חשבון משלם המסים.

מחיר החזיר
שמחתי לשמוע מפי חברי הכנסת ישראל ישע- יהו ש... על טעם רותיו אין להתחב"ח (העולם הזה 810). אם כן, מדוע הוא מתחב"ח על הפעם שלי? אני דוקא אוהב לאכול בשר חזיר. למי זה מפריע?

שמואל דרורי, תל-אביב
לחזיר, קודם כל. האם אין חברי הכנסת ישעיהו יכול למצוא לעצ- מאותו הלאומית סמל שאינו נוגע לזיקה ש"י? דבורה לוינסון, ירושלים

נקמה במסתננים
מכת ההסתננות (העולם הזה 810) לכשה לאח- רונה צורה מחרידה של רצח מתוך ענווים מיר- חיים שרגלים חיינו להם לפני קום המדינה...

מה ההבדל בין משה
רבו ומשה שרת? מה ההבדל בין משה הרצחת גם ירשת? העירי הוואת

... ש.א.א.

שלום
זיסמן,

חברה הכנסת

(ציונים-כלליים)

בשליח יש לי לומר:
1. כי לעתים הרחקם לכת במידת הכ- קורת הפוליטית שבאה לידי ביטוי בצ- רה החרה ביותר.

2. שההרכבות למעלה מהמידה בצבור קוראים צעיר, מכחינת שלילת תועלת מסוימות בחיינו הציבוריים. מבלי לש- קוד על העלאת רמת היריעות ושסיר האווירה התרבותית שבה הוא חי.

3. כי בהתייחסם מכשיר עתונאי חשוב לא השתמשו בו במידה מספקת ליפיו מנגנון החיים החברתיים, ולא שקדו די להחרת יחס הכבוד בין אדם לאדם ומי- דת המכללות בין חסידי זרמים פוליטיים וחברתיים שונים.

לחוב יש לי לומר:
1. כי יליתם כשרון ויכולת בממון צורה מודרנית ויחה לשבועון מצוירי- שרלאי.

2. ביצעתם ללא משוא-פנים מסע-צלב נגד השחיתות ולקול המידות בשרותם הציבוריים, והחרתם על ידי כך ללכות הקוראים את ההכרת כי יש דין ויש דין פרע ושכר לטוב.

3. בשרות של רפורמות מוצלחות הספעתם ערר לכות עמדה של הרפור- מיה הישראלית.

4. הייתם ברוב המקרים בלתי תלויים במלוא מובן המלה, והשכתם להא- לפני הקוראים את שני צידי המסע.

5. הנכם נוף צעיר, ובחור שבאלה אפשר הרבה להכות מכם, אולם גם הרי- כה לצפות.

תורה שקדנות

העולם הזה (808) מוסר סקירה קצרה על מיסד תורה חדשה שקדני. כראי חית לספרם פרי- סים נוספים על תורה זו ועל דרכי מחשבת- בלל המיחור שבה, וכן גם ביוגרפיה של ח- מיסר.

פנחס יפה, תל-אביב
הפרטים היו מרוקים וערוכים בתנין, כשם שערך השבועון בכלל. בדומה לשבועונים האי- מריקאים המתקדמים... בנעם טוב.

יהודה שקדני, ירושלים

קנאת העתונות

התפלאתי מאד כשפרסמה כל העתונות השבוע את היריעה החדשה על ביקורו הסודי של אריק לים בארץ. איש לא ציין שהעולם הזה (808) הביא את היריעה לראשונה, כשספרתי לחברים על היריעה שפורסמה בתעולם הזה אמרו רבים: "סתם כלום". היה לי הספק המיחור במינו כש- יכולתי להראות לחברי את העובדה שכל העתונות פרסמה את היריעה רק לאחר שאריק לים יצא מישראל.

יהודה גרונברג, חיפה
...העתונות היומית כתבה שליט "סתובב בארץ תחת השם אריק הכיורג. אחם ענתה ש:צא- כאן תחת השם הנני לישל. מה האמת?

רוחמה בינשטוק, תל-אביב
אריק המבורגר הנרי לישל היו רק שנים מן השמות בהם השתמש אריק לים בביקורו בארץ. השם הוחלף כמעט מדי יום ביומו. כיצד קרה היכר שאחם היחם היחידים שהצי- לחתם לא רק להביא את היריעה על ביקורו של לים בארץ אלא גם לסנור אותו? אולם, אם כבר נפגשתי את מרדע לא הצלחתי גם לצלם אותו ולראיין אותו?

דוד גוסבאום, ירושלים
חבר מערכת העולם הזה נפגש עם לים באופן פרטי. גילוי פרטים נוספים היה מסכן את בטחונו של האורח, ואחר שיקורו רב החליטה המערכת להימנע מלנצל את יתרונה במסיבות אלה.

מנחם רבנו ראה את
סנה בוער באש.

תיאטרון

(מאת מבקרנו המיוחד, ד"ר מ. א. ר. לבסוב)

כאן קבור הכלב

חבר שהמסאט לא מצא אותו.

זעקי, ארץ אהובה.

ומה יעשה הקהל?

היורשת.

הרצחת גם ירשת?

העירי הוואת

מוכיח כיצד ניצלה יר- שלים למדינת ישראל למי- רות היהודים.

מיתגם השבוע
מרב חנים אין רואים את המדינה.

מדור השירה
היה היה איש שהצליח נוש קרח בשיר להרתיח יוס אחד — הוי כאב — הוא מדי התלבה והפך צלי-עגל מריח.

העולם הזה

השבועון המצויר

לאי-נסורסציה

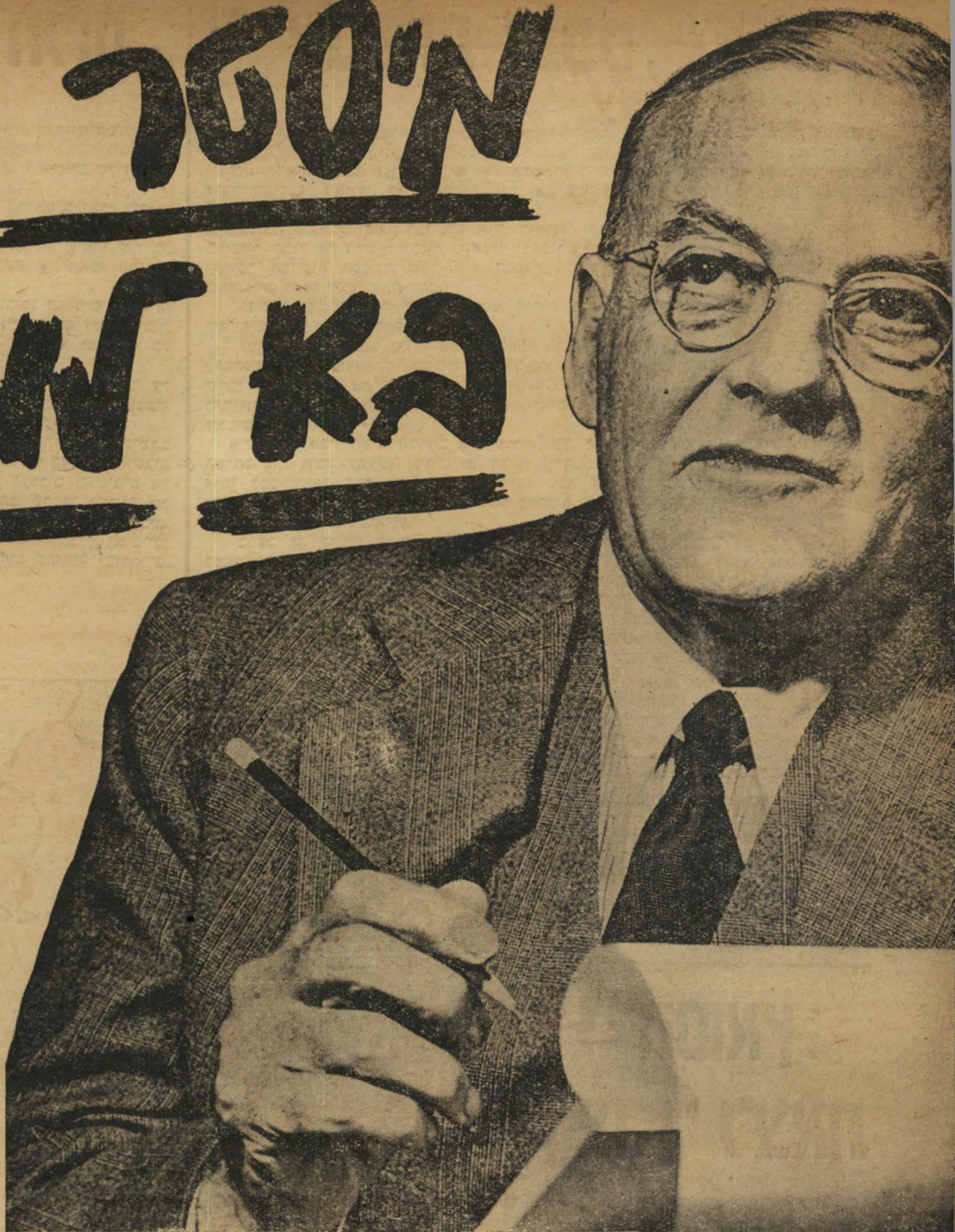
אנשים

מה ההבדל בין משה

רבו ומשה שרת?

העירי הוואת

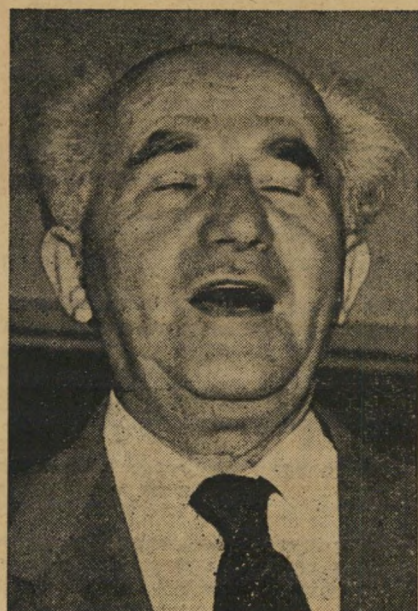
מיסטר דאלס בא מארחה

מאז יצא צבאו של אלנובי לגדש את התורכים מארץ ישראל, לא חל מיפנה כה גדול ביחסי הכוחות במרחב, כזה המתחולל עתה. כשם שאז בישרו הפעולות הצבאיות את השתלטותה של בריטניה במקום הקיסרות העות'מאנית, כן מבשר ביקורו של פוסטר דאלס השתלטות ארצות הברית במקום הקיסרות הבריטית.

מוחמד נגיב

דוד בן-גוריון

אדיב שישקלי

ביקורו של שר החוץ לא יהיה מסע "תעמולות" ספק אם יהיה לו פנאי להתעכב על פלאי הפיאמאידות של ג'י. זה יופיו של ים כנרת באביב או האויר הצח של הרי הלבנון. כי למד דאלס מהי כוח בעיות הדיבה פחות חייכניות: מדיניות חשדות, שנאות, מזימות ושאיפות. כל ארץ וארץ היא בעיה בוערת - והאזור כולו סקלחת הרתחת על אש תמידית.

פלא לכל הכאבים. זה רק ביקור היכרות של רופא חדש בבית החולה, או של בעל בית בבית שזה עתה קנה.

אכן, רחוק הבית מלהיות במצב טוב. סדקים נראים בכל קירותיו, סכנה של התמוטטות כללית מאיימת עליו בכל רגע. כך, בכל אופן, קובעים הדו"חים הזורמים לחשינגטון.

לאחר הבדיקה ישוב דאלס לביתו. אך המיפנה שהוא מסמל ישאר אחריו.

מי ששבעות עלה המתח לקראת שיאו: ביקור שר החוץ של ארצות הברית. לפי ההכנות וההתרגשות אפשר היה לחשוב כי מתקרב יום משפט עולם, כשכל מדינה תביא בפני האמריקאי המכובד את דבריה ותחכה לגזר דינו. כאשר פורסמה תוכנית מסעו, נתברר כי ישהה במרחב בסך הכל תשעה ימים. הארץ עם הבעיות הגדולות ביותר לא תזכה ליותר מיומיים מזמנו של האיש הגדול.

אולם אין למדוד את חשיבות המסע לפי אריכותו. יתכן מאד כי לא תהיינה לו כל תוצאות מדיניות. כי אין שר החוץ בא להציע תרופה

הגנה מרחבית: חלום

זאת היא בעיית הבעיות של המרחב: בה כלולות כל שאר הבעיות והצרות. אם מישור יצליח לפתור אותה — פתר פקעט את כל השאר. בפתרונה תלוים בעיית השלום בין ישראל והערבים, שאלת היחסים הפנימיים של הלגיון, החיכוך על השפעה ופרסטיג'ה, כיום גורמים הסיכויים לחקמת מסגרת הגנה שיתופית לכל מדינות המרחב קלושים ביותר. עדיין ישנן רק הצעות כלליות, בלתי ברורות, כל אחת בנויה על עקרון אחר, מבקשת מטרה שונה. האמריקאים מעוניינים מאד להקים ארגון מקביל לאמנה האטלנטית, שיאחד את כל המדינות תחת מפקדה אזורית, שתהיה תלויה בארצות הברית, תאכסח את האגף המזרחי והערף של אירופה. אך מיד התברר שאין הדבר אלא חלום בהקיץ: בשום אופן לא יסכימו הערבים להשתתף בארגון צבאי אחד עם ישראל. סיבה זו דיה כדי לבטל את התוכנית. אולם ישנן סיבות נוספות. הראשונה: מצרים, מנהיגת החבר הערבי, אינה מוכנה לנחל כל משא ומתן על כל ארגון שהוא, כל עוד לא עזבו האנגלים את סואץ. לעומת מצרים, מוכנות שאר ארצות ערב לקבל את הרעיון — בתנאי שלא ידובר על ישראל. האינטרסים שלהן נוגדים לאלה של מצרים: הן מעונינות בזרם של דולארים ונשק, לא בסיכוכים על פניו הסואץ. ללא מצרים, טוענת ארצות הברית, אין טעם לארגון. עם מצרים כמנהיגתה, אומרת תורכיה, לא יהיה ערך רב לארגון. התורכים, שגישתם המערבית לכל בעיות המרחב (כולל ההכרה בישראל) אינה עשויה להכבם על הערבים, חושבים שארצות ערב חשובות רק להקמת בסיסים, לא ככוח לוחם. ואילו הערבים מאשימים את תורכיה במזימה לשעבד את המרחב לאינטרסים זרים. כהוכחה לדבריהם, פרסמו תמונות של בית-קברות לחיילים תורכיים בקוראקה, כזה, טוענים הערבים, רוצה תורכיה שיקרה לערבים. בויכוח הכללי נשכחה, כמעט, מטרם האמיתית של ארגון ההגנה. הגבול הסובייטי שוכן בקירבה מסוכנת לאזורי הנפט, כינו לבין הים התיכון רק שטחים פתוחים ומוסקרים. אמריקה מעונינת להפקם מיבצר צבאי אנטי-סובייטי.

אולם בשלב זה סוער הדיון רק סביב הבעיה: האם ההתערבות האמריקאית ע"י שויה להביא עמדה יתרוגנת כלכלית, לחי זק את המשטרים הקיימים? ואם כן, כמה יכולה להשיג כל ארץ?

ישראל, בכל הפרשה, רס מסבכת את המצב. היא אמנם מדינה מתקדמת וחזק קה, ורצויה מאד לרתום אותה, בצורה כל-שהי, למחנה הצבאי של המערב. אך אל-מלא היתה קיימת, היה בהרבה יותר קל לאמריקאים להקים את הארגון.

מאחר שהיא, בכל זאת, קיימת, אין להתעלם ממנה. אולי יקימו ארגון יפה ומושר, מיוחד בשבילה, זאת על גיון פוסט-טר דאלס להחליט, לכשיפתור את שאר הבעיות.

ישראל: פצע בעור

על מפת המרחב מסתמן פצע פעור: ישראל. אמנם שטף הדם נפסק, אך ר"חוק עדיין הפצע מלהגליד; היחידושים והכאבים טרם פסקו.

מצפון, מזרח, ומדרום, משתרעים גבולות המדינה. לאורכם דחוסים רב-בות פליטים טבועים בים של שנה ויאושו. כל עוד ישבו שם, יכרסמו המי-חושם בגוף המרחב. ואיש טרם הראה כל רצון ממשי לסלק את הגורם המכ-איב.

אוי"ם (בעיקר מכספי ארצות הברית) ביצע תכנית שיקום מסופעת, הוציא מיליוני דולארים לעזרה לפליטים. מטר-תו הראשונה היתה לישב מחדש את הפליטים בארצות מקלטם. אך ארצות אלה לא היו מעונינות. הן העדיפו שכספי הסעד יוצאו על סיועיה רגועים בלבד.

אילו היו הפליטים רק סלע מחלוקת בין ישראל וארצות ערב, היו מזמן מוצאים את פתרונם. אך רבבות האומללים מהווים גם קלף חשוב במשחק הפוליטי הפנימי. כל עוד ישבו על הגבול, ויכולו שליטי ערב להציגם כדחליל, דוגמה לסכנה הציונית המחייבת את הערבים להתכבד בשם ליכוד זה יכולים השליטים לדרוש הרבה מבני ארצם.

גישת זו אופינית לכל העמדה הערבית כלפי ישראל. שאלת השלום אינה ענין כה חשוב בעיני הערבים: הם יכולים להתקיים גם בלי יחסי שלום. הנחת היסוד שלהם אומרת כי ישראל זקוקה להם יותר מאשר הם לה — לכן, לא כדאי לכרות שלום.

אין פשר הדבר כי ישראל אינה בעיה רצינית במידה מספקת, שקשה להשתמש בה לגיהול תככים ומזימות, להשגת המטרות שאין להשיגן בדרך אחרת.

שתי הבעיות הגדולות המעסיקות כל שליט ערבי כיום הן: יציבות פנימית, השגת עזרה כספית נרחבת מן החוץ. בשתייהן נועד תפקיד חשוב לישראל. כאשר שישקלי, למשל, מעונין בהגברת כוחה הצבאי של סוריה. על חשבון פיתוחה והעלאת רמת מחייתה, מספיק שיופנה את דגל הסכנה הציונית. במקרה הגרוע ביותר הוא גם יכול להתחיל בפעולת-גבול כלשהי. הסורים מסכימים מיד כי חשוב יותר להגביר את כוח הצבא האציל מאשר לבנות בתי-ספר.

כאשר ממשלת ארצות הברית הודיעה שהיא מוכנה להגיש עזרה טכנית וכספית לארצות ערב, נשמעה צעקת שלילה כמעט-כללית מצד הערבים: הם אינם מוכנים למכור את חרותם תמורת דולארים. בעיקר עצמה נראית מרוצה מן הסידור הקיים. אם ארצות הברית מעונינת בשלום במרחב, עליה לתמוך בערבים. לסייע בידיהם להתי-פתח — כלומר: להעניק להם עזרה כספית נרחבת יותר.

על האפשרות שישאל תהיה גם גורם פעיל בכל השאלות הללו, לא רק אמצעי-לחץ או הפחדה, אף הערבים חושבים. גם פוסטר דאלס אינו מתיחס ברצינות לאפשרות זאת. ואין כל פלא — שהרי ישראל עצמה נראית מרוצה מן הסידור הקיים. בשיחה פרטית, מסר דיפלומט אמריקאי את דעתו על יחסי ישראל והערבים: ברכה לכל נושאי הגאומים והעסקנים המדיניים. הערבים משתמשים בה כמקל, מתרצים את צרות ארצותיהם כפרי המזימות הציוניות וכקרבן למען סיבוב שני. ואילו מדינאי ישראל, מדברים ששכם והערב על שלום, מתרצים קשייהם בסרכנות הערבית. ואינה נוח להסתפק בדיבורים.

אבטחת הנפט: הכרח

פסע היו לשלטון במרחב שני סמלים: הכוח והזהב. די היה שיחידת צי תעגון מול עיר מרדנית או שפטרוול ממונע יערוך מפקד מול מתנה בדואי, כדי שרצון ממשלת הוד מלכותו ייעשה. תמורת קיבצה זעומה לקופותיו הפרטיות, היה השליט הערבי הפרוע ביותר נשמע לדברי ה"וועץ" האנגלי. בעד מעט זהב נתן את הכל — חוזים צבאיים, הסכמים מסחריים, זכויות נפט.

בצורה זו נפל בידי הבריטים אחד מריכוזי הנפט העשירים ביותר בעולם. חברות בריטיות קבלו את הרשות לגלות, להוציא ולמכור כל הנזול השחור שימצאו בעיראק, איראן ותריסר המדינות הקטנות שעל חוף המפרץ הפרסי. השליטים המקומיים הסתפקו במה שהאנגלים מצאו לנכון לתת להם.

כניסתה של אמריקה לשדות הנפט חוללה מהפכה. במקום הקיצבות העזומות נתנה לשליטים 50% מרווחי הנפט.

למהפכה שניה גרם זקן היסטרי. הלאמת הנפט האיראני שיתנה לצמיתות את היחסים. להפתעתן, גילו המעצמות הגדולות כי שוב לא די שסיירת תכונן את תותחיה באיום, כדי שהכל ירדצו לבצע את רצונן. גם התשלומים של הימים הטובים חדלו לספק את השיככים והמדינאים. שליטי המרחב הפכו שותפים מלאים של חברות הנפט. סכומים אגדיים החלו זורמים לקופותיהם.

אולם איש מבין המוני המרחב אינו מכיר תודה למערב על הון זה. כי איש מבין המוני המרחב אינו נהנה, למעשה, מזרם זה. הכסף הולך, כמעט כולו, לשליטים בודדים המוציאים אותו למטרותיהם הפרטיות. השיפור היחיד שבא עם הנפט הוא יצירת מקומות עבודה טובים לכמה אלפי פועלים. זה היה רחוק מלהביא שינויים גדולים. אולם הספיק לרמוז על האפשרויות הסמוכות בקרקע.

במצב זה קיימת סכנה מתמדת של הישנות הדוגמה האיראנית. חברות הנפט חיות בפחד מתמיד שכמה מאות פועלים בלתי-מרוצים ירימו דגל ברחוב, ישמיצו כמה סיסמאות, והלאמת תעשיית הנפט תהפוך לבעיה הלאומית בהא הידיעה. הנפצעים העיקריים, מלבד חברות הנפט, במקרה זה, עלולים להי-יות אותם השליטים מקבלי ההענקות. אינטרס זה הופך את השנים לשותפים טבעיים.

כל המנסה לפגוע במעמד הקיים מיד נחשד בחתירה מסוכנת. בהשתייכות קומוניסטית, באיבה לאנושות, בסיכון לגזול האסטרטגי היקר. ואם יש דבר אשר המערב חושש מפניו יותר מפלי-שה סובייטית גלויה, הריהי השתלטות קומוניסטית מבפנים. כדי לשמור על אוצרות הנפט של המרחב מפני סכנה זו, מוכנה אמריקה להורים כוח וזהב בלי סוף, לחיזוק המשטרים השליטים העושים את רצונה.

הנפט מתנתו היקרה ביותר של הסבע למרחב, עלול להפוך, בנקל לקללתו.

הסואץ: צריך לצאת

ללא שיתוף פעולה הדוק מצד המצרים אין כל אפשרות להחזיק באיזור הסו-אץ. זאת יודעים האנגלים. זאת יודעים גם נגיב וקציניו, לכן השאלה אינה עור: האם יהיה פנינו? אלא: כיצד יבו-צע הפינוי.

עד לפני שנתיים סירבו מפקדי ה-צבא הבריטי אף לחשוב על האפשרות שהם יאלצו לעזוב את הסואץ. מאז המאורעות שפרצו עם ביטול החווה האנגלו-מצרי על-ידי הוואפה, באוקטובר 1951, השתנתה דעתם. בדו"ח שלח ללונדון, סיכם מפקד האזור (הבריטי): כאשר הורחבו הבסיסים לממדיהם הנו-כחיים, במלחמת העולם השנייה, היתה

מצרים כולה תחת שלטון צבאי בריטי. עתה שונה המצב לחלוטין: הצבא הבריטי פינה את הטריטוריה המצרית, מרובו באזור אחד בלבד. חייליו אינם עוד אדוניה הצבאיים של הארץ, אלא צבאי-כיבוש שווא.

מבחינה אסטרטגית, סובל האזור כולו מחולשה יסודית, הנובעת מי העובדה שהוקם כבסיס ערפי עצום. לא כאזור הגנה. שעה שצבאות הברית התקדמו לעבר צפון אפריקה המערבית, הוקמו באזור התעלה בסיסי אספקה וצויו, מחנות אימונים ובתי מלאכה ענקיים. כיום מסוגל הבסיס, המשתרע לאורך מאה קילומטר, לקלוט אלפי חיילים בודדים, להוציאם כעבור כמה ימים, כטייסות ודיביזיות על כל נשקן וציודן.

מספר החיילים החונים שם כיום (80 אלף) עולה פי שמונה על המספר המותר לפי חוזה 1936. במשרד האוצר המצרי עובדים הפקידים על עריכת חשבון דמי המכס שחייילים אלה, שאינם זכאים ליהנות מן היבוא החופשי שהובטח בחוזה, חייבים עבור הסחורות שהם צורכים. החשבון יהיה, כנראה, אסטרנומי, יגיע לעשרות מיליונים של לירות.

זהו אמצעי פסיכולוגי במאבק על הסואץ. ישנם אמצעים מוחשיים יותר. זאת הוכחו מאורעות 1951. המאבק המצרי או לבש שתי צורות: הפסקת העבודה במחנות ופועלות גרילה, נגד הצעד הראשון הביאו האנגלים 12 אלף פועלים מאיי מוריצוס. אך מלבדם עובדים כיום 37 אלף מצרים — במקרה של חידוש המאבק יכולה ממשלת נגיב לסתום מקור עבודה זה לחלוטין. האפשרות של טרור מדאגיה יותר כי המחנות חשופים וניתנים בקלות לפגיעה. אולם אם בסיס הסואץ, שהוא הבסיס הבריטי הגדול ביותר מחוץ לאיים הבריטיים, חסר כרך במערך הגנתי נגד המצרים, הריהו בעל חשיבות גדולה ברשת הבסיסים של המערב. כי בעוד שקשה להגן עליו מפני פעולות טרור וחרם של התושבים, הוא מסוגל לשרת את צבאות המערב במזרח הרחוק ובים התיכון.

על כן מחקשים האנגלים לעזוב. הם מוכנים להוציא משם את צבאם אך דורשים את הזכות לחזור במקרה של מלחמה. הם רוצים להבטיח כי הבסיס, השוהה 700 מיליון לירות, יהיה מסוגל, במקרה זה, למלא את יעודו, תובעים להפקיד מומחים משלהם שינהלוהו. המצרים מסכימים לרעיון, מתנגדים לביצועו. השארת חיילים אנגלים, בכל תפקיד שהוא, כמה כהמשכת משטר הכיבוש.

באמתחתו, מביא דאלס הצעת פשרה: ארצות הברית תקבל על עצמה את העול הכספי הכרוך בהחזקת הבסיסים, תשכנע את האנגלים לחתור על דירשתם. תמורת זה חייבת מצרים להסכים שהנהיגול יימסר למומחים אמריקאים. שהרי אם הם נושאים בהוצאות, איז כל סיבה מדוע לא יהנו מכויות.

המרחב השמי:

י ר ד ו : שטח — 60.000 קמ"ר אוכלוסיה — 1.300.000

ישראל: שטח — 11.300 קמ"ר אוכלוסיה — 1.650.000

לבנון: שטח — 5.400 קמ"ר אוכלוסיה — 1.600.000

מצרים: שטח — 617.900 קמ"ר אוכלוסיה — 20.000.000

סוריה: שטח — 105.700 קמ"ר אוכלוסיה — 3.000.000

סעודיה: שטח — 268.800 קמ"ר אוכלוסיה — 4.800.000

עיראק: שטח — 120.000 קמ"ר אוכלוסיה — 3.500.000

ת'אן : שטח — 1.440.000 קמ"ר אוכלוסיה — 5.500.000

הגברת המתח הלאומי: סטודנטים ערבים עוברים אימונים צבאיים. הם ידעו להדוף את הפכנה הציונית, מסבירה התעמולה הרשמית.

מוחמד נגיב כפי שהוא אוהב להראות את עצמו: מטאטא את השריתות והרקבון הפנימיים, מנגן על ארצו מפני סכנות האורבות לה מבחוץ.

הזהב הנוזל: זהו קופאי בחברת הנפט האמריקאית בסעודיה. המטבעות המבריקות הן ריאליים סעודיים שהוטבעו מכסף אמריקאי בארצות-הברית. זהו רק חלק זעום מן ההון הנשפך לממלכה המדברית תמורת אוצרותיה — חלק הארי נכנס, בדולרים או כזהב, לקופת המנדך הפרטית.

המדינה שכבר הצטרפה: האמריקאים מצביעים לערבים על תורכיה, כדוגמה חיובית של מדינה מוחשית, הזוחמת למען הדמוקרטיה החופשית. הערבים רואים בה דוגמה שלילית ביותר: מדינה מרחבית שמכרה את עצמה למערב ואשר הייליה קבורים בבית קברות בקוריאנה.

מפקד מחוז תל-אביב, הודקפו, שוטרי התנועה הרכובים ירדו מאופנועיהם ועמדו דום. אלא שבמקום פעם אחת, השמיע הרמקול את התקוה פעמיים — בפעם השניה בקול קונו טרלטו אופראי. הקהל המשיך לעמוד דום. לאחר הדגשה זו של עקרונותיה הציוניים, יצאה הפגנת מפ"ם לדרך.

לפי התוכנית, צופה ברחובות היה צריך לעמוד על מקומו שעה וחצי, באם רצה לראות את התהלכות מראשיתה ועד סופה. היתה זו אחת ההפגנות הגדולות שרחובות הכרך ראו: שורות של חאקי ואפור (פועלי העיר), שורות של נערי מחנות העולים. אחריהם צעד כוחה האמיתי של מפ"ם: ים של חולצות כחולות, שהשרוך הלבן של השומר הצעיר מושלל בהן. בסוף צעדו אנשי המרשק, שבאו בתערובת של בגדי שבת ובגדי עבודה נקיים.

על מכונית משא הוסעו תבניות גדולות של ספר הפלמ"ח; לפניו נשאו שני צעירים את סמלו. היה זה, אולי, הדבר היחיד בכל התהלכות שהיה חסר טעם. נראה כי מפ"ם החליטה להוכיח את צדקת בן-גוריון כי לא היה הפלמ"ח אלא צבאה הפרטי של מפ"ם. בשעה 10.30 יצאה משלחת של מפ"ם (ללא דגלים או סיסמאות) לאיצטד. לפי לוח הזמנים, היתה העצרת ההסתדרותית-מפא"ית צריכה להתחיל בשעה 10 בדיוק. כל המאחר לא יוכנס. כל קבוצה נושאת סיסמאות לא תורשה לעבר את המסומים.

מוכיר מועצת פועלי תל-אביב, אליעזר שכטר, האחראי לעצרת, הודיע שהוא מוכן לדחות את תחילת העצרת לשעה 11 ולהכניס אלף משתתפים של מפ"ם.

השוטרים הסתלקו. לא הרחק משם, ליד שער הנמל, נתפורה יחידת משטרה רכובת סוסים לרוחב הכביש המוביל לאיצטד. לקראתה צעדה ההפגנה המפ"מית. אך לא ארע מאומה. מרכזי ההפגנה החליטו כי אין טעם להתפצל, פנו לעבר גן העצמאות. במיפ" קי שנערך סוכם מספר המשתתפים: 10.600.

השוטרים הרכובים עזבו את המקום. בינתיים התנהלה העצרת המפא"ית לפי התוכנית: ביצוע מסכות, נאומים, ריקודי עם, הצגות ספורט, מקהלות. ספסלי העץ הישנים של האיצטדיון היו כמעט מלאים — ברובם בני נוער מאורגנים. מצבה המוזר של מפא"י כחברת הממשלה

השלטון מגביל את החופש אלא חוסר כשרונו של האומלל. למחרת ההתנפלות על יאשה חפץ, טעו הארץ כי כמה כובעי-משטרה בעלי מצחיות מוכספות חייבים להחליף את ראשי חובשיהם. מאמר זה גרם התמרמרות במטה המשי"טרה, שהזכיר שאין לרשותו בולשת פוליטית. מוסד חשוב זה שיך לענף ממשלתי אחר, שאינו דואג דווקא למניעת פשעים. לקהל הרחב לא היה הדבר מעניין ביותר. הוא רק ידע כי קנאת הבלשים מרבה טי"ר, אינה מרבה כשרון.

חגיגות הפעלים והמחסום

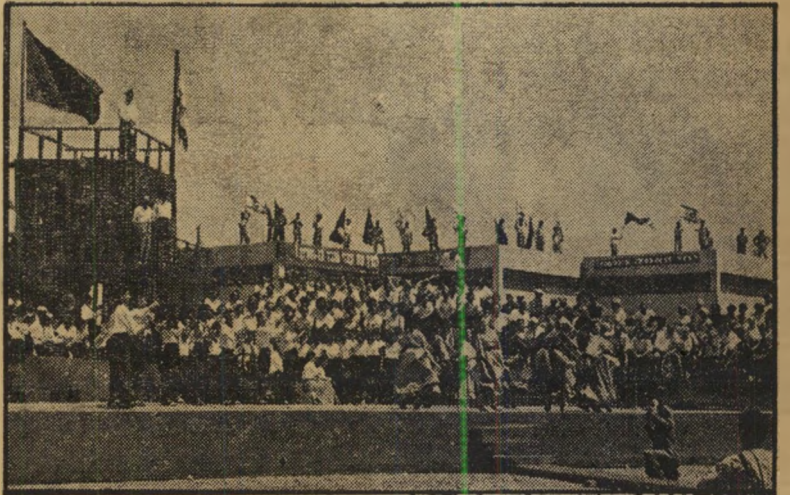
בברלין המזרחית צעדו רבבות פועלים קומוניסטיים בתהלכות האחר במאי. בברלין ה"מערבית" צעדו רבבות פועלים סוציאליסטים לכבוד אותו חג פועלים. בין שתי התהלכות הפרידה גדר תיל.

אותה גדר פיצלה את מתנה הפועלים בא"ר. בתל-אביב, בה נערכו החגיגות המרכזיות, נמתחו שלוש גדרות לחסום את מבר"א את האיצטד העירוני, בו ערכה מפא"י את עצרתה. ליד המחסומים שמרו אנשי פלוגות ופועלי המשטרה, לכל יתפרצו מפגיני מפ"ם. בשאר הערים בארץ לא נראו גדרות של תיל. אך המחיצה היתה לא פחות גבוהה. **הימנעו בפול**. בשעה תשע בבוקר היתה תהלכות חברי מפ"ם מוכנה לזוז. רחוב בר-נר, בו שוכן מועדון המפלגה, והרחובות הסמוכים, היו גדושים צעירים ומבוגרים נושאי דגלים, תופים ויונות-שלום, שהתאספו מכל אזור התיכון והדרום לכבוד המאורע. בפניה הסמוכה, החליפו הרמזורים שהות קנו לפני יומיים את אורותיהם באוטומטיות חלחל-גונית. אך התנועה היתה בכיוון אחד בל-בד. שוטרים רבים דאגו שרחוב אלנבי יהיה פנוי עד אשר תהלכות מפא"י תעבור, בדרכה לאיצטד.

ב-9.20 עברה המכונית המפא"ית האחרונה, גדושה בני נוער בחולצות כחולות. כעבור דקות שידר הרמקול המפ"מי הוראה להתכונן למצעד. צלילי האינטרנציונל מילאו את הרחובות. הצופים הרבים הסתכלו בסקרנות משועממת. אחרי שיר המעמד, בא שיר ה"לאום". השוטרים הרבים (ביניהם אלי דקל

תהלכות האחר במאי של מפ"ם, תל-אביב

הכמה המרכזית של עצרת אחד במאי. (בקומה העליונה: יוסף ידן).

העם

היד רצתה

אם תרצה זאת יד המחושלת, ייעצור כל גלגל במדינה!

(שיר ה'ו במאי)

במדינת ישראל, 1953, לא היה כל צורך במלה "אם". היה המחושלת של כל אורח ישראל, כלי הפדל דת, מין וגזע, מוכנה ל-עצור כל גלגל בשם כל אמתלה שהיא. בחמשת השבועות האחרונים בלבד, נעצרו הגלגלים בחמש שבתות, בארבעה חגים וב-שלושה חצאיימים של חול המועד. הדת, המדינה ומעמד הפועלים חברו יחד, מצאו שלושותם את סמלם העליון באבטלה כללית. בעוד שבועיים יספיק חג הסבב — שבו עות — את המשך הרצוי.

במדינות אחרות, מסכנות יותר, הוסיפה יד המחושלת לעבוד למען המולדת. בבריטניה היה דוח הפועלים את חג ה'ו במאי ליום הראשון, כדי שלא להפסיד יום עבודה. ב"רובי בריט-המועצות הכפילו הפועלים את ה"נורמות, לכבוד היום הגדול. אולם מדינת-ישראל אינה כה אומללה. כי שגלגליה נעצרים, אין בניה גחעים ברעב. להיפך, הם יכולים לאכול מנת-חג: את ה"חשבון משלם עיין הדוד העשיר באמריקה, המשלשל את דולאריו לתוך קופסת הגדבות. ה'ו במאי היתה, פעם, יום הכבוד לעבודה היוצרת. מאז זרמו נאומים רבים על גדות הירדן. בינתיים הפך ליום השבת של הקבי-צינים.

ממשלה

מי הולך בשדות?

האותות המסתוריים, המבשרים לפקיד ממשלה כי עומד לחול שינוי בהדר הבוס, פעלו השבוע בכמה מסדרונות. הניחושים: דב יוסף, שרי-הצנע שנשאר ב"לי תיק, עימד להתמנות כשר החקלאות במ"קומו של פרץ נפתלי, שלא התבלס ביותר ב"תפקיד זה. נפתלי עצמו, איש כלכלה מובהק, יהיה מנהל בנק הדואר והבנק הלאומי. דו"ליק הורוביץ, המועמד לתפקיד מנהל הבנק הלאומי, יהיה סגנו. יהיה זה, בין השאר, נצחון אישי חשוב ל"לוי אשכול, שר האוצר. דב יוסף לא קיבל

צבי פרידלנדר (שמאל) מביים מא חורי הכמה את המסכת באיצטד

מחוסם במבואות איצמד תל-אביב

הקמת מיתקן שאיבת תבואה בארץ במטבע מקומי. אולם, טען העד (וואל אמר גם ביוזם דייג'סט), מומחי משרד הממון וה' תעשייה, שהמהגורס פסחובין היה אחד מהם, הפריעו בעד ביצוע התכנית, הבטיחו לממן את יבואו של מיתקן משוויץ, שכעבורו ישולם במטבע קשה.

טוען פסחובין: אין הדבר בדיוק כך, ה' התקפה עליו ביוזם דייג'סט פורסמה בידי מת חברת דגון, שקיוותה להוציא לפועל את בנין המיתקן בארץ, דבר שהיה מחבל, לדעת

וכמפלגת פועלים נראה לאיגוד במקצת. הבעיה הבוררת של הפועלים היום, היא בע' יית האבטלה. זוהי תוצאה של מנייתות ה' מתוכננת של הממשלה. אך מפא'י, כמפלגת הפועלים, חייבת לחלום בה. הכריזו שכטר: נחזור ונשמע ביום חג זה באוזני הממשלה את דרישותינו לחלוקה צודקת של המעמסה, לשוויון בסבל. לנושיאה שזה בעול... נישאר נאמנים לשליחותנו ההיסטורית למען העם והמעמד."

בחג הפועלים החמישי מאז קום המדינה, התקשו הפועלים להסכים מהי, בדיוק, נאמ' נות לעם ולמעמד.

מעומים

דגל האחוה

כשעבדאללה סלאמה היה נער, התגנב אביו אל פרדסי ראשון-לציון, הציע את עבודתו לפרדסן. הלה הסכים בהתלהבות: אביו של עבדאללה היה מוכן לעבוד תמורת כמה גרו' שים, לא דרש את השכר הגבוה של פועלי ההסתדרות השנואה. חוץ מזה ידע אביו של עבדאללה גם לעבוד — דבר שהיה נדיר ל' מדי בישוב.

כדי להתגונן מפני סלאמה האב, גילו ה' פועלים היהודים את עקרון "העבודה העב' רית", תוכנו: אל יעבוד ערבי במשק עברי. הודות לעקרון זה, שדם רב נשפך עליו ב' תגרות אינסופיות, קם במושבה מעמד של פועלים עברים, שמזכירים היה זמן-מה גבר נמוך קומה בשם דוד גרין או בן-גוריון. ה' דות לעקרון זה קמה גם מתיצה חסרת-שער בין שני העמים בארץ, שכל אחד מהם חי בגסו כלכלי מסוגר משלו. השאלה, אם על מאזן ההיסטוריה רב החיוב שבצדקרון מן השלילה, טרם הוכרעה.

הסכנה לבטחון. השבוע, כשעבר עב' דאללה סאלמה, שחום העור ומגודל השפם, בפרדס ראשון-לציון, קרבה אליו חוליה של משטרת-ישראל, מודרכת על ידי פקיד מ' עצת פועלי המושבה, אסרה אותו. אמנם, עדיין אין החוק אוסר על יהודי להעסיק פועל ערבי, אולם אין גם צורך בחוק ברברי כזה. הפועל הערבי חי באזור סגור של המימשל הצבאי, זקוק לרשיון כדי לצאת ממנו. אין הוא מקבל רשיון כזה כדי לעבוד באזור יהודי. עבדאללה יצא בלי רשיון, הואשם ב' עבירה על חוקי בטחון המדינה.

היה זה סתרון נוח למדי לפועלי ראשון-לציון המובטלים, שלא יכלו להתחרות בת' פוקת העבודה של עבדאללה. הם השתתפו בסריקות וחסלו את התופעה הממארת. אחר הלכו הכיתה, התכוננו לחוג את ה' במאי, לנופף את דגל הסולידריות של פועלי כל הארצות.

המשק

אחד מרבים

כאשר ביקר בנמל חיפה ד"ר בוריס שטרן, מומחה או"ם שנשלח לעשות למען ייעול הנמל, נודעוץ למראה השיטות הנושנות ה' נהוגות בפירוק מטעני התבואה. הוא המליץ על הקמת מיתקן מיוחד לשאיבת תבואה ב' תפורות. המלצתו נתקבלה.

מה שאירע לאחר מכן, לוטה בערפלי ה' עומד להתפורר בשבועות הקרובים, לכשינתן פסק דין בתביעה לפיצויים בסך 40 אלף ל' רה על הוצאת דיבה, שהוגשה על ידי נחתם פסחובין נגד אביגדור אלון עורך הדור' שבועון ביוזם דייג'סט (העולם הזה 799). בעדותו בבית המשפט סיפר ד"ר שטרן כמה פרטים מן הפרשה. הוא המליץ על

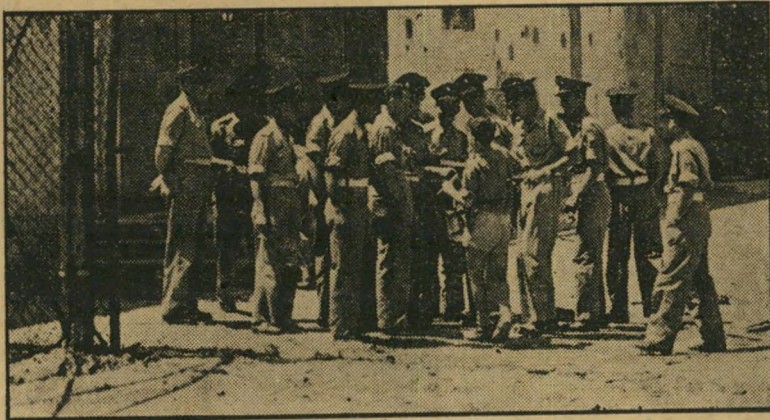
אינן עולות לו אף בפרוטה ישראלית. קרב היום בו יתחננו גם אויביה המושבעים של האינפלציה: אנא, הרפיסו שטרי כסף חד' שים!

הים

תגבורת לצי הצפירי

בוה אחר זה, כבשיטת הסרט הנע, עלו על הבמה 20 צעירים, חיוך מרחף על שפתיהם, נטלו את הפנסקים השחורים שהושטו להם, לחגו יריים כשהקהל שבאלם מלווה אותם בתשואות כפיים. בבית יורדי ים בחיפה הור' גשה שמחה רבה. המתיחות שאחזה את הקהל המוזמנים הגיעה לשיאה. הסיבה: לעיניהם הוסמכו 20 קצינים חדשים לדרגות הקצונה העליונות בצי הסוחר הישראלי.

באותו מעמד חילק חיים רוזלי, המנהל הכללי של משרד התחבורה, חסון הגוף, בעל ההופעה הנאה, את הסמיכות ל'6 רבי חוב' לים. 5 חובלים ראשונים, 2 חובלים שניים, 2 חובלים שלישיים, 3 מכונאים ראשונים, 2 מכונאים שניים, שסיימו חוק לימודיהם בקורס בן שלושה חדשים שנערך על ידי מחלקת הספנות של משרד התחבורה. ההד' רכה בקורס נעשתה על ידי קבוצה של בעלי מקצוע מקומיים. פעמיים אף הוזמן במיוחד מומחה אנגלי, שהדריך את המרצים הישרא' ליים. העלה את הקורס לרמה נאותה. מנהל הקורס היה הקפיטאן הסקוטי ויליאם מק' פרליי. נמוך קומה, קל הליכות, איש חברה, חסידי ההומור, הבחינות שנערכו בפיקוחו היו לפי השיטה הבריטית שהיא המעולה בעולם.

ריכוז משמרה בקירבת האיצמד

מאז קום המדינה גדל צי הסוחר הישראלי: מארבע אניות בתפוסה של 6 אלפים טון, שהעסיקו 160 ימאים, ל'31 אניות בתפוסה כללית של 120 אלף טון, המעסיקות קרוב ל'1350 ימאים. לעומת 100 ימאים ישראלים שנמצאו לפני חמש שנים באניות הישראליות מגיע כיום מספרם ל'1150.

עם זאת עדיין רב מספר הימאים הזרים ב'

פסחובין, באינטרסים הכלכליים של המדי' בינתיים משמש המשפט מקום פולמוס על יעילותו של נמל חיפה בכללו. טען ד"ר שטרן בין היתר: ניגודים וסתירות לבין משרד המסחר והתעשייה למשרד התחבורה, הביאו נזקים חמורים, שענין המיתקן לשאי' בת תבואה הוא רק אחד מהם.

כשהשילומים בכים

"כשמרגישים שילומים בכים, מתגלגלים הענינים מעצמם," אמר שר האוצר לוי אש' כול בשיחה פרטית לפני זמן קצר. האוצר התחיל בהסתערות כללית על כיס הצרכן, כששער הדולאר השחור החל לרדת במ' הירות, פתח האוצר במירוץ בוק כדי להד' ביקו. אחרי שרוקנו כסי האזרחים על ידי מסים רגילים, מכי אבטלה, מילוח חובה וכדומה, ביטל האוצר במחי יד אחת את כל השערים הנמוכים לדולאר (357 פרוטות ו'704 פרוטה לדולאר), השאיר למעשה שני שערים בלבד: לירה ושתי לירות לדולאר. לפי הוראות האוצר נשאר הלחם והסוכר, באורח פורמאלי, בשער הראשון לדולאר. אולם המציאות היא, שסוכר נמכר בשוק ה' עולמי ב'100 דולאר הטונה ובארץ הוא נמכר במחיר רשמי של 180 ל' הטונה לצרכן כלומר כמעט בשער הרביעי של הדולאר.

לוי אשכול הוא האיש החזק של מפא'י. הוא אינו מתחשב בעובדה שהתיקרות המח' רים תגרום סבל רב למיעוטי העבודה ול' מובטלים. הוא היה מבטל את הפיקציה של השערים השונים לדולאר, אבל אז היה האוצר חייב לשלם גם שער מתאים לסוכנות. שער הדולאר לגבי הסוכנות נשאר כמו שהיה — 704 פרוטה לדולאר.

התוצאה היומיומית: הוצאות האוצר לא תשתנינה, הכנסותיו תגדלנה מגידול ההפ' רשים במחירי מזון, הלבשה, הגדלת דמי המכס ובלו ומכירת סחורות השילומים שי

אניות, בעיקר בעמדות המפתח המקצועיות. עד כה ערכה מחלקת הספנות של משרד ה' תחבורה 24 קורסים לדרגות מקצועיות שור' נות בצי הסוחר, בהם השתתפו למעלה מ' 300 ימאים.

עתה מצטרפים 20 הקצינים שהוסמכו ה' שבוע בחיפה, למאות חבריהם למקצוע, מעלים את הסיכויים לביטול זיקתן של אניות ה' סוחר הישראליות לכוחות מקצועיים זרים. הקצינים האלה יעלו מייד על האניות הישרא' ראליות, יחליפו קצינים זרים.

עתונות

סקפ

"סקופ" (מתחרז בערך עם חבוב) היא המילה העתונאית ל' לידעה סנסציונית ש' עתונאי מסוים זוכה לפרסמה לראשונה, ל' מורת רוח חבריו למקצוע. שום עתונאי אינו יכול לחלום להחזיק "סקופ" אלא משך שעות מספר, עד לגילוי הבא של העתון המתחרה, שיעוט עליו ויעתיקו. להחזיק "סקופ" משך שבועיים תמימים, תוך הסכמה אילמת של כל העתונאים להתעלם ממנו — דבר זה חורג גם מגבולות הדמיון העתונאי. אולם הדבר קרה, הודוש, בישראל.

שעות מעטות אחרי שפירסם העולם הזה (808) כי הגרמני-הנוצרי אריך לייס שהיה בארץ, צילצל הטלפון במערכת. המדובר היה אחד מכתבי קול-ישראל.

"מגין לכם הבלוף הזה?" שאל.

כשהוסבר לו שלא היה זה בלון, פרץ הסופר בצחוק, סיים את השיחה.

היתה זאת, פחות או יותר, הגבת כל ה' כתבים הישראליים. בא בשעה שהתייר, "הנ' רי לישל" או "אריך המבורגר", סיר לאורכה ולרוחבה של הארץ, נהנו העתונאים מ' ה' בדיחה המוצלחת. אף עתון אחד לא חקר את הסיפור.

כשהודיעה, השבוע, סוכנות ידיעות ירה כי אריך לייס חזר זה עתה למינך, כשהוא מלא התפעלות מן המפעל הציוני בישראל, פרצה דממה דקה בכמה משרדי מערכת. הב' עות-הפנים של העורכים לא הצחיקו את ה' כתבים. גם בלי מבטי הזעף, המלווים בהס' ברות מתאימות, ידעו כי ספור וזשנה נשמט מידי כל העתונות הישראלית.

אולם העתונאים לא היו היחידים. ש"י עיים אחרי פירסום הידיעה הראשונה שיחה קצין משטרה גבוה עם כתב העולם הזה, לגלג עליו על הסיפור הבדוי. כשעמד הכתב על דעתו, הרים הקצין, תוך כדי צחוק, ג' השפופרת, התקשר עם אנף אחר של המוסד. מדי השתנתה הבעת פניו. נודע לו של' המריא זה עתה תורה לגרמניה.

סיבת הסוד: אחרי הכשלונות האחר' נים (ראה טורו) חששה הממשלה להעביר את השמירה על האורח החשוב לידי המש' טרה, מסרה אותה לידי סוכנות ממשלתית (המשך בעמוד 10)

• שמקורה במלה האנגלית לעוט.

העניין נגמר — קבוצת "השומר הצעיר" חוזרת עם דגלים מקופלים

"מזח עכו" באולפן בהוליווד
 "אשוב בכל עת שארצה."

להציל, לא להמית. קולאמביה עשתה עסק טוב ב־
החליטה להסרים את שלומית. הזכויות על מחזהו הנודע של

הניצבים הישראלים בכפר ערבי *
"ההיחלה"הו"

לצורך סרט השני ביקש כהן משהו מיוחד. נושאים תנ"כיים, כמו שמשון ודלילה, היו הצלחות גדולות באותו זמן. מדוע לא ריטה בתפקיד שלומית?

ענה הסרט נמצא בקופסה, כמו שאומרים בסלאנג ההוליוודי. העתקים ממנו נשלחו לבירות העולם. המבקרים יתמרמרו, צנוורות קפדניות תעקמנה את החוטים למראה תנופת ירכיבים מסוימות של הרקדנית אדומת השער. אבל אזרחים משועממים ברחבי העולם ינהרו אל בתי הקולנוע, יבלעו בסבינות מנות של הטפה דתית מטופשת ביור עם כי בין הטפה להטפה תעורר אצלם רקדנית אדמונית תאווה ורגשות נעימים.

* במרכז, על תל האבנים: עזריה רפפורט.

צ'ארלס לוטון בתפקיד הורדוס אנטיפאס
"מדוע לא שלומית?"

אוסקר ווילד היה, החל משנת 1950, קנין הכלל. אפשר היה איפוא לטעון שהסרט מבוסס על יצירה ספרותית גדולה, שלא לדבר על הקטעים הקצרים בברית החדשה ובכתבי יוספוס פלאביוס. המוסרים נוסחאות שונות של הסיפור הנודע: כיצד רקדה שלומית ערומה לפני אביה החורג הורדוס אנטיפאס, קיבלה בתמורה את ראשו של יוחנן המטביל. אולם האמת ההיסטורית לא היתה לרוח הוליבורד הפורייטאנית. העלילה תוקנה: שלומית הפכה בנוסח הקולנועי. מאשה גורלית קלילת מוסר, לנערה טובת לב (ומראה) הנמר שכת אל הנצרות. את הריקוד המפורסם היא מבצעת כדי להציל, לא להמית, את המטיף הנוצרי.

עון דיכידנדה שמנה. עזת עלילה היסטורית אי מקובלת, לצרכים ספרותיים או אמנותיים אינה דבר חדש. אולם הפעם הדבר נעשה — במתכוון — תוך שימוש גלוי בכל הסממנים. אירוטיקה של מועדון לילה, הטפה דתית צבועה, ססגוניות רעשנית: מוצר זול שיימכר בהצלחה מרובה בכל מקום. הארי כהן, מנהל חברת קולאמביה, יכול לשפסף את ידיו בהנאה. ריטה שלו, לאחר כל החיכוכים והמריבות, הכניסה לקופתו דיכידנדה שמנה נוספת. היחסים בין הכוכב הנודע ביותר של קולאמביה לבין הנהלת האולפן היו תמיד סוערים. ריטה עלתה לגדולה תוך מאמצים גדולים והיא ידעה להעריך את הצלחתה ומעמדה, ניצלה אותם תמיד בכשרון מסחרי בלתי מצוי.

ריטה (או, לפי שמה האמיתי: מרגריטה כרמן קאנסינו) נולדה לפני 35 שנה בניו יורק. אביה היה רקדן ספרדי, אמה — שחקנית ממוצא אנגלי. בהיותה בת איבע עשרה החלה מופיעה במועדוני לילה במכסיקו, אחר קיבלה תפקידי ניצבים במספר סרטים.

מזלה החל מאיר לה פנים כאשר עברה מאולפן פוקס ל קולאמביה. היא שנתה את שמה הספרדי לשם אנגלו-סאקסי

ותוך שלוש שנים היתה לכוכב הנוצץ ביותר של אולפנה. באותן השנים נפרדה מבעלה הראשון, נישאה לאורסון וולס. החיים במחיצתו של אדם כולס לא היו נעימים, ולאחר שילדה לו בת, נפרדה גם ממנו.

"לעולם לא!" קולאמביה, שחשבה כי לאחר הולדת הבת תוכל ריטה לחזור לעבודה פוריה, קנתה, במחיר גבוה, את זכויות ההסרטה של מחזה ברודוויי רק אתמול נולדה, קיוותה כי ריטה תמלא בסרט את התפקיד הראשי.

ריטה סברה אחרת. היא פגשה בנסיון פאקיסטאני עשיר, בנו של אגא חאן, עלי. ביום אחד הודיעה לאולפן כי לא כהן קצף מאד, הודיע כי יתבע מריטה פיצויים, ביטל את החוזה שהיה שריר וקיים ביניהם. פשר הדבר היה: שום אולפן לא יעסיק את ריטה, האולפן יחדל לשלם לה משכורת. ריטה לא דאגה. למשכורת לא היתה זקוקה והיא ידעה כי בבוא העת תשוב לעבודה בהוליבורד. "כהן יקבל אותי בזרועות פתוחות, ברגע שארצה", אמרה. השיב כהן: "לעולם לא".

אולם כעבור פחות משנתיים לאחר שנישאה לעלי חאן — ולאחר שכאשה טובה, הביאה לו בת — הודיעה שהיא נפרדת ממנו, חוזרת להוליבורד. כהן קיבל אותה בזרועות פתוחות.

תאווה ורגשות נעימים. ענין רק אתמול נולדה משכה. הסרט הופק בינתיים בהשתתפות גידי הוליווד, שמלאה את התפקיד גם על במת ברודוויי, אבל לא נחשבה ל יסה מדי. היא הצליחה בו, למרות כל החששות.

ענה היה צורך למצוא נושאים מתאימים לריטה. כהן בחר: זה קרה בסריניאדא. העתק כמעט מדויק של גילדה, אחת ההצלחות הגדולות של ריטה. הסרט הוכיח כי, לאחר שנתיים מחוץ להוליבורד, ריטה עודנה כוכב בעל משיכה קופת עימה. ענין נישואיה לאציל המוסלמי הוסיף לפרסומה שלה.

* חוק הזכויות קובע כי הן פוקעות 50 שנה לאחר מות המחבר, וואיל מת 1900.

(10)

לאורחים - טוריה

חיקון טעות רב-משמעות בוצע על ידי **מנחם בגין**. באחד מימי השבוע שעבר הודיע חרות כי ינאם על הנושא: "ציון כולה שלי". למחרת היום הופיעה אותה הודעה בנוסח מתוקן: "ציון כולה שלנו".

העיר **מישה סבנקין**, המשורר המנהל את בית ספר הקיבוץ המאוחד בעין חרוד, (ראה עמוד 13), כשסיפרו לו שצה"ל הנהיג הובע אמריקאי לקצינו: "מתאמים את הכובע לראש!"

הילדה צדק, זמרת ששהתה שנים רבות

הווי
מה רק פרס שני?

כמו בכל בוקר, פתח, בשעה 8 בדיוק, מנחם יסכירוביץ את חנות הצעצועים שלו שברחוב הרצל, רחובות. הוא הרים את הידית שהיה תחוב מתחת לדלת. מודעה צינעה של עיריית רחובות משכה את שימת לבו. המודעה בישרה שתחרות לחלונות הידית הופיעה ביותר בעיר תחזיקים לרגל יום העצמאות. פרס ראשון — 50 ל"י, פרס שני — 25 ל"י.

זמרת "מטרופוליטן" הידעה צדק פריס, וינה לונדון אך לא תל-אביב

בישראל ונחתה, פעמים מספר כאשר הציעה את מועמדותה לאופירה הישראלית, ואשר יצאה לפני שנים אחדות לאירופה, זכתה מיד להכרה. היא הופיעה בתפקידים ראשיים ב"אופירות פריס", וינה, ולונדון. עתה היא מזמרת בתפקיד "דונה אנה" בדון ג'ובאני של מוצרט באופירה מטרופוליטן, ניו-יורק.

ביום העצמאות נולד בנו (השני) של איש משרד החקלאות **ראובן אלזני**. כשישבו בחבורה מספר ידידים ודנו אתו על שם לתינוק, הציעה **לאה** (קול ישראל) **פורת** את השם דרור. כאשר ביקר אלזני בבית החולים אצל אשתו שולמית שאל אותה אם יש לה הצעת שם לתינוק. הצעתה: דרור. השם נקבע.

אחר הומין אלזני את חבריו לבקרו בצריפושבד בכפר שמריהו, איים מראש: כל מי שיבוא יולבש בגדי חאקי, יקבל טוריה, יעזור לעבד את חלקת האדמה שליד הצריף.

בלתי מפלגתית

חבר מפ"ם היחיד במערכת דבר היה **יהודה גולטהרף**. לפני שבוע הודיע גולטהרף על פרישתו מן המפלגה. שלשה ימים לאחר מכן כבר קיבל הכשר מהמדרין. תמונתו פורסמה בדבר השבוע.

כאשר נשלח שחקנית הוליווד **ריטה הייורט** (ראה קולנוע) במסיבה שנערכה באולפן בעת אחת ההפסקות בין הצילומים בסרט האחרון סידני תומפסון (לפי סיפורו של סומרסט מוהם ג'ס), מה הן תוכניותיה בעתיד. השיבה: "לרקוד כמה שאפשר פחות, לשחק כמה שאפשר בתפקידים יותר דרמטיים".

כאשר ערך עתון שווייצי מצויר מחקר על מעמד האשה בעולם גילה כי יש בממשלות הארצות השונות 14 שרות, ברשימה: **גולדה מאיר**, ישראל, שרת העבודה. 54. מורה, אלמנה, אם לשני ילדים, בלתי מפלגתית.

שחקן ורבי-טכסים הוליוודי ידוע **ג'ורג' ג'סל** פצח באחת הנשפיות בשיר כושי, וזמר אתו ברגש רב. העיר לו ידיו: "לא ידעתי כי אתה ידוע לשיר". השיב ג'סל: "באמת אינני ידוע, פשוט חיקיתי את אל גולסון".

בחוגי העתונאים נפוצה שמועה כי **יוסף הפפמן**, יושב ראש אגודת העתונאים ית' מנה לציר ישראל באחת הארצות. הסיבה למינוי: סילוק הפפמן הציוני כללי מעמ' דתו באגודה, בחירת **דוד זכאי** איש דבר במקומו.

יימת במציאת מוצא מן הסבך. הוא הומין אליו את הידידים פעם נוספת, או, אמר, יבוא הכל על מקומו בשלום.

אוזן לפה. כאשר הופיעו בשנית אליהו ויצחק בפני המזכיר היתה כבר הידידות הנושנה שבין השניים ענין רחוק ונשכח. הם הרימו קולם, דפקו על השולחן, אולם המזכיר עשה את שלו, סיים את הענין לפי ראות עיניו, למורת רוחם של השותפים ל-שעבר.

בדרך לביתם, ליד תחנת האוטובוסים, הציגו רק בקושי עוברים ושבים להפריד ביניהם. הנצים נשלחו כל אחד בנפרד לביתו. יצחק הלך ברגל, אליהו נסע במונית. אולם למרות זאת, הצליחו להפגש שוב, בסוף מוקדמוס מגוריהם, החליפו כמה קללות והקסטת פרצה שוב, הפעם ביתר חריפות. לאחר כמה דקות של האבקות לא ספיריטאית ביותר, השמיע לפתע יצחק צעקה מחרידה ובאותו רגע הפסיק גם אליהו את הקרב, עיחת את פניו, ירק תוך העזית גועל חתיכת בשר. יצחק התפתל מכאבים. שלח את ידו ברעד לעבר אונו הימנית: חתיכת היתה נשוכה ממנה.

השבוע הביט השופט באונו האכולה של יצחק, אחר היפנה את מבטו לעבר אליהו, שלח את האחרון למאסר חודש ימים.

משפט

על סגסל בחצות

שני שומרים, רכובים על גבי סוסים, היו הנפשות הערות היחידות ברחוב בכתים, בשעה מאוחרת באחד הלילות של השבוע שעבר. ליד אחת המאפיות, השנייה שניים בגבר השוכב על ספסל צבורי, הם היו חש' דנים ביותר; כי בכל מקום אחר בארץ יכול להיות הגבר גנב, או פורץ, אולם בכתים הוא עלול להיות גם חולה רוח, שברת מל' המוסד המקומי.

לאחר כמה נגיעות בגבו, הואיל החשוד לפקוח את עיניו, נבהל החלילה, אך ענה מיד לשאלות. שמו: יעקב גולדשטרן. סיבת המצ' או במקום: הוא ליהה בחורה למקום בג' ריה במעברת בתיים, הרגיש ברע, נרדם על הספסל. כמו כן הוא היה רעב וחסר כסף.

השומרים הביאוהו למאפיה הקרובה, אחד מהם קנה ככר לחם עבירו, השני מהר לטלפן למשטרה. ההמשך בא בצורת חקירה מדוק' דקת שהביאה לפתיחת תיק נגד גולדשטרן בעוון שוטטות למטרות גניבה.

לשופט סיפר החשוד כי במשמר השבעה הכיר נערה בשם עליזה, תושבת מעברת בת-ים. אותו ערב בילה עמה בקולנוע תמר בתל-אביב, הלך בשעה מאוחרת ללוחת הביתה, בדרך חזרה, הריק בקבוק קוניאק, הרגיש ברע, הקיא, צנח על הספסל הראשון שראה.

הסיפור, שלא נראה בעיני התובע כאמיתי, התקבל על דעתו של השופט, שזיכה את ה-נאשם, העיר בחייו: "הנאשם נהנה מן הספק, סוף סוף יתכן פעם שאדם בימינו אלה מרגיש ברע..."

החזיקו פרחים זולים בידיתו. גם מצב הרוח א היה מרומם. פנים מאושרות וקורנות מעט שלא נראה, כאילו כל זוג היה נהון להרהורים של חיי יום יום. ניכר כי כל אחד עשה מאמץ עליון כדי לאפשר את הנשואים, הנחשבים היום לדבר שבמותרות.

באחד המקרים, נשואיו של זוג לא צעיר (האשה החזיקה בידה את ידה של ילדה בת 8), החל הריב בין הבעל ואשתו כבר תחת חופה. האשה, שלא החליפה משך כל הזמן את הבעתה המאיימת, הסיטה את ראשה הי-צידה, כאשר בעלה ניסה להשקה. לאחר מכן, ידפו איש את רעותו בשל עניני כסף.

זוג שני, היה ממש עצבני, כאשר הרב קרא את הכתובה, פקעה סבלנות הכלה שהטיחה לעומתו: "אולי כבר תפסיקו!" מנהל הטקס התערב, אולם במקום לבקש את הכלה להיות סבלנית, התחשב יותר בהענקת שעמד לק-כל, וזיר את הרב.

קצבן מקצבן. לשני סוגים אחרים של אנשים היה זה יום פורח. הצלמים, שמספרם הגיע לעשרה, החליטו להסתדר בתור, כדי למנוע ויכוחים. תפקידם לא היה מן הקלים. כמעט בכל פעם שעמדו לצלם, עבר לפניהם גל חדש של אנשים שגרם להם בזבוז של סרטים, ועצבנות לא מועטת.

מבקשי הנדבות שרצו כנמלים. הם לא הבי-חינו בין בעל שמחה לבין חברים למקצוע: אחד הקבוצים התחנן בפני קצבן שני שישל-של לידו מטבע. החתנים לא קפצו ידים.

הם פרסו את שטרות הנייר בעוד מועד, חילקו כסף ביד רחבה ככל האפשר, עד שאול, כאשר ניגש עתונאי לאחד החתנים, רצה לשאול כמה שאלות, הקדימו החתן, דחפו הצידה ורסן: "כבר שילמתי מספיק היום, הסתכל!"

דרכי חיים
כשתייכים רבים

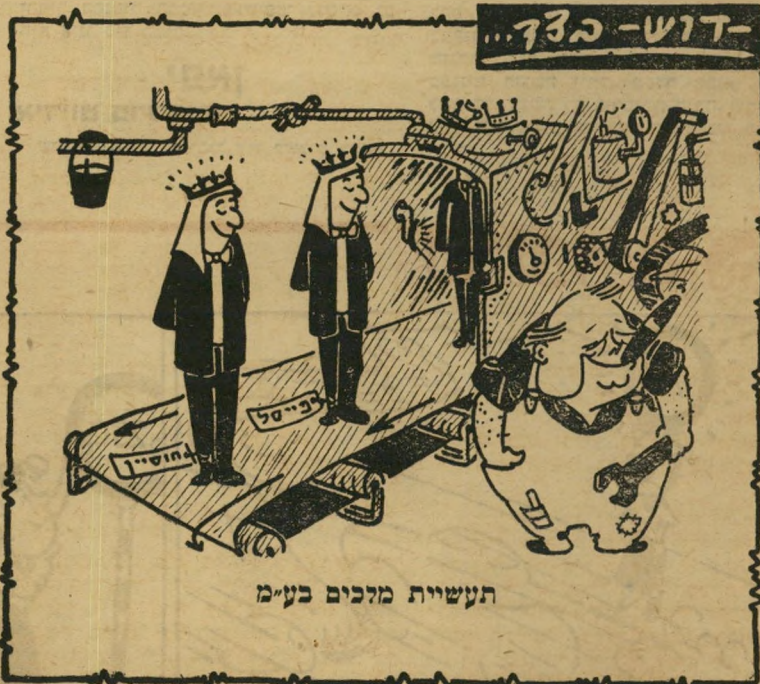
אליהו פרחי ויצחק חיים היו שותפים ש-עסקו בטיחות. הם היו ידידים טובים, הכירו איש את רעהו עוד בארץ מולדתם — טוניס.

השנים, שהיו מטופלי משפחות וגרו בשכ-נות בבתים, נהגו לפזול יחדיו את השעות הפנויות. שיחפו את נשותיהם בביקור ב-קולנוע או בבילוי בבית-קפה.

לפני חדשים מספר, החליט יצחק לגטוש את מלאכת הטיחות. הוא קיבל עבודה נר-חה, פחות מפרכת, במפעלי תנובה שבשכונה, ביקש מאליהו לשבת עמו ולסיים את חש' גנותיהם.

אולם לאחר מחצית שעה של עיון בפנסק והשתופות, חיבורים, חיסורים והרבה מחי-קות, לא הגיעו השניים לעמק השווה. הם החליטו למסור את הביטור להכרעתו של מזכיר לשכת העבודה. לאחר כמה פגישות נתברר כי גם המזכיר התקשה במדה מסוי

* השנה חלה ירידה בטקטי החתונות בל"ג בעומר: בשנה שעברה היו 300 חתונות; השנה — 150. לעומת זאת גדל אחוז החתונות במשרד הרבנות, שם עולה חתונה בסכום כסף קטן ביחס.

תעשיית מזכים בע"מ

הארץ

"כאשר הופיעה נבחרת קפריסין לאחר שלוש שנים, בל-ביב" (העולם הזה). שמואל מלך, קבוצת-יחזקאל...מצאה שהם זדהים...

"המסים מתקבלים על ידי הקהל בקי-מה" (הצופה).

מ. כהן, חיפה

ואותנו המסים השכיבו!

"...רופא מלך, מחפש חברה לחיים... בגור בה עד 163 מ'."

יושע אשר תל-אביב המשקל בהתאם.

ארצות הברית צלב של ברזל

למה יכול העולם — או כל חלק ממנו — לצפות אם לא תימצא דרך אחורה בנתיב האמינים? במקרה הרע ביותר — מלחמה אטומית. במקרה הטוב ביותר — חיים של פחד מתמיד, מעמסה של נשק שתייבש את מעין העושר והעבודה של כל העמים, בזבוז של כוח שימנע בעד המסטר האמריקאי והמסטר הסובייטי וכל משטר אחר, להשיג שפע אמיתי ואושר אמיתי לעמי העולם.

העולם החמוש ... מבזבז את זיעת פועליו, את גאונות ממציאיו, את תקוות ילדיו. מחירי של מפעץ מודרני אחד הוא: בית-ספר חדש בשלושים עיר. או: שני-מספיק-חשמל, שכל אחד מהם יכול לשרת עיר של 60 אלף תושב. או: שני בתי-חולים טובים, מצוי-רים כראוי. או: 75 ק"מ של כביש מלט. אנו משלמים את מחירו של מטוס-קרב אחד בחצי מיליון בושל חיטה. אנו משימים את מחירה של אנית-משחתית אחת בכסף שהיה מספיק לשכן שמנות אלפים נפש...

אין זו דרך-חיים. תחת ענן המלחמה המאיימת, זוהי האנושות התלויה על צלב של ברזל...

כשאמר דווייט אייזנהאואר, נשיא ארצות הברית, את המלים הנהדרות האלה לפני שלוש שבועות, היה חיוור כסיד. אחת הסיבות היתה מחלת-קיבה קטנה, שמנעה אותו מגמור את הנאום בהתאם לכתב-היד, אולם יתכן שהיתה סיבה שניה להתרגשות: בפעם הראשונה מאז בחירתו, נאם נאום בעל משמעות היסטורית. כשאך יצא מפיו, כינווה העתור נאים בתואר מצלצל: "הכרות אייזנהאואר".

סיכום חלוש. הנאום היה דרוש, בין השאר, כדי לתקן קצת את סיכום שלושת החדשים הראשונים של שלטונו. בעיני הקהל האמריקאי והעולמי היה הסיכום חלש מאוד. אייך נבחר מפני שהעם האמריקאי רצה באיש מעשים, אדם שיטול את היוזמה מידי הרוסים. אולם אייך לא עשה, למעשה, ולא כלום. מעשהו האחד, מתן היתר לציאנג קיי שק להתקיף את יבשת סין, (העולם הזה 1945) היה חסר תוכן מעשי, כי ציאנג לא היה כלל מסוגל להתקיף ברצינות, דבר שהיה ידוע היטב גם לאייך עצמו.

אמנם, מיד עם בחירתו של אייך פתחו הרוסים בהתקפת שלום אדירה, דבר שסימל את השינוי הגדול במאזן הכוחות העולמי. אולם בכל שלבי ההתקפה היתה היוזמה בידי הרוסים בלבד. כשהממשל בולגאנין הכריז השבוע הכרוה, עצר העולם המערבי בעד נשימתו. הכל ציפו לשמוע מה יגידו הגנרלים הקומוניסטים באוהל של סאמנודים. איש לא ציפה כי מדינאי אמריקאי יגיד משהו שיטנה את פני העולם.

זאבים רעבים. הסיבה העיקרית היתה כי אייך לא יכול היה לוון, אפילו רצה בכך. הוא תמה לאולף-ריצה שקורה פלה על רגליו.

הקורה היתה מורכבת מראשונים של כמה עשורים סנטורים אמריקאים, שיצרו אוירה של היסטריה בה לא יכול עוד איש לומר מלה שהיתה עלולה להתפרש כ"פיוס" של ברית-המועצות. סנטורים אלה, שוכו לכינוי "רודפי מכספות", עמדו הכן משני צדי הדרך, כזאבים רעבים, מוכנים לטרוף את הנשיא המסכן פשאן יסטה ששאלה.

גם מדינאי גאוני אינו יכול להגל מדיניות טובה כשפתוחה לפניו רק דרך אחת — וכש-דרך זו ידועה היסב ליריביו, בנאימו הגדול

דרש אייך שורה של צעדים מצד ברית-המועצות וסין העממית. אולם לא הזכיר אף במלה אחת, מה הוא מוכן לשלם כתמורה. בעולם הרחב נשאלו מיד כמה שאלות. למשל: אם סין תפסיק את מלחמת קוריאה ומלחמת הודו-סין, האם תסכים אמריקה לתת לה כסא באו"ם? הנשיא שתק כדג. היתה זו שתקה מחורכמת.

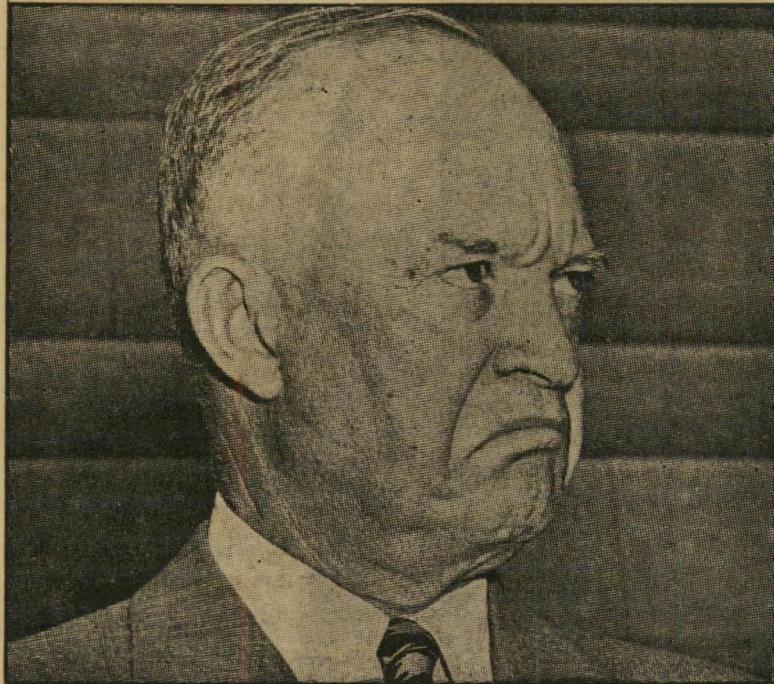
"היהודים באים!"

"היהודים באים!" קריאת-אימים זו היתה זה החדש בציריות ובשגרירויות האמריקאיות באירופה. היא נפלטת באותה תדמיה כסיסמת בני רומא. בבוא המצביא הקרתגאי הגדול: "חניבעל בשער!" אלא שהפעם לא היה מדובר בצבא שמי רכוב על פילים, אלא בשני יהודים צעירים ונאימראה: מיסטר כהן ומיסטר שיין.

שני האדונים הצעירים מגיור-יורק — אחד עורך-דין והשני בנו של מליונר — היו שלי-

אחוז לפי הקו המקובל. טענו הפרופטורים (בחשאי, כמובן): המסטר שהשתרר אצלנו שונה מן המסטר באוניברסיטאות סובייטיות רק בסגנון. עיסוקים אלה לא מנעו מן הסנטור החרוז מטפל במשרד החוץ האמריקאי, המטרה המ"סרתית של חיציו. אחרי שגילה שספריות אמריקאיות בארצות-חוץ כוללות גם ספרי מארכס, הארולד לסקי ושאר יהודים חשודים, נאלץ להסיק מסקנה עגומה: הספריות האמריקאיות בעולם מנוהלות כולן על-ידי קומוניסטים. מיד החלו פקיד הספריות בעשרות ערים — כולל תל-אביב — לגנוז כל ספר העלול לעורר את חמתו של בן הנורא.

הבזק הבזק. בן לא הסתפק בזה. הוא החליט לערוך בעצלו חקירה. לשלוח את שני אנשי אמונו הצעירים לסיור בזק. היה זה בזק שהבזיק באמת: תוך ארבעה ימים הס"פיקו הצעירים לראיין 140 פקידים רועדים באוסטרליה ובגרמניה, להסיק מסקנות מהפכניות. אחותו להן: רדיו אירופה-החופשית (המתקיים בגרמניה בכסף אמריקאי) כולל

הנשיא דווייט אייזנהאואר
הדג שותק, הדג הוא חכם

בדיוק 763 קומוניסטים, השרות הבריטי ב.י. טי. עוסק בעיקר בתמולה אנטי-אמריקאית, כל השגרירויות האמריקאיות בעולם סעונות טיהור כללי ומידי. מטרת הטיהור הדרוש אינה סודית כלל: יש לטהר כל אדם העלול להפריע לגיו מקראר-תי לכשינסה, בשנת 1956, להעמיד את מועד מותו לכס הנשיאות. כיוורשו של אייזנהאואר הקומוניסטי-למחצה, מה שיקרה ליהודי ארצות-הברית, ולאדונים שיין וכהן בכללם, אם יהפוך הסנטור הכמעט-פאשיסטי לנשיא, גם הוא אינו סוד כמס.

יפאן אידיוט פרלמנטרי

שיגרו יושדה לא יכול עוד לשלוט ברוחו.

הוא קם ואמר דבר נורא: "החבר ממול הוא אידיוט מושלם!" הרעים קולו של ראש הממשלה באולם הפרלמנט.

וממה עמוקה השתררה בבית. היה ברור שמשוהו איום "אירע. אחד הצירים, חיוור כסיד, ביקש את רשות הדיבור, הציע הצעה של אי-אמון בראש הממשלה. כשנמנו הקולות, בא תורו של שיגרו יושדה להחזיר: הפרלמנט היפאני אמנם הביע לו אי-אמון.

מצבו של ראש-הממשלה בבחירות היה מ"סוכך למדי. גרם לכן מורוה בימים עברו, מנהיג מפלגתו (הליברלית) ומייסדה, איצ'ירו הטוהמה. מנהיג זה, טוהר בשעתו על-ידי הגי נרל מקארטור, מאחר שאמר כימי המלחמה כמה כלים בלתי-זיהירות נגד אמריקה (שהיו זיהירות מאד באוני הבולשת היפאנית כשאמר אותן). יושדה תפס זמנית את מקומו, הבטיח שיסתלק מיד לכשיוכל המורה הגדול לחזור לחיים הפוליטיים. אולם כשהגיע הרגע הנכ"ספ, גילה יושדה שאין לוותר בקלות כזאת על כסאו של ראש-ממשלה. הוא העמיד את מועמדותו מחדש, הכריח את מורוה להקים רשימה נפרדת.

צעירות מתוצרת הארץ. מעבר למריבות אישיות אלה קיים גורם הרבה יותר חשוב. פחד גדול נפל על יפאן: הפחד מפני השלום.

משך שלוש שנים חיתה יפאן על חשבון מלחמת קוריאה. האמריקאים קנו מכל הבא ליד כדי לצייד את צבאם הלוחם. חיילי הזוחל, שבאו לחופשה קצרה, ביובזו את כספם כל דבר שנראה להם, החל משעונייד תוצרת יפאן, וכלה בגיישות צעירות וחמודות, אף הן מתוצרת הארץ.

על כל זה, איימו הגנרלים הצפוניים, כש-הודיעו כי אפשר להשיג שלום בהקדם. המיניות ירדו בבורסה של טוקיו כבלונים מנוקבים. היתה סכנה גדולה שראש הממשלה יפול איתן.

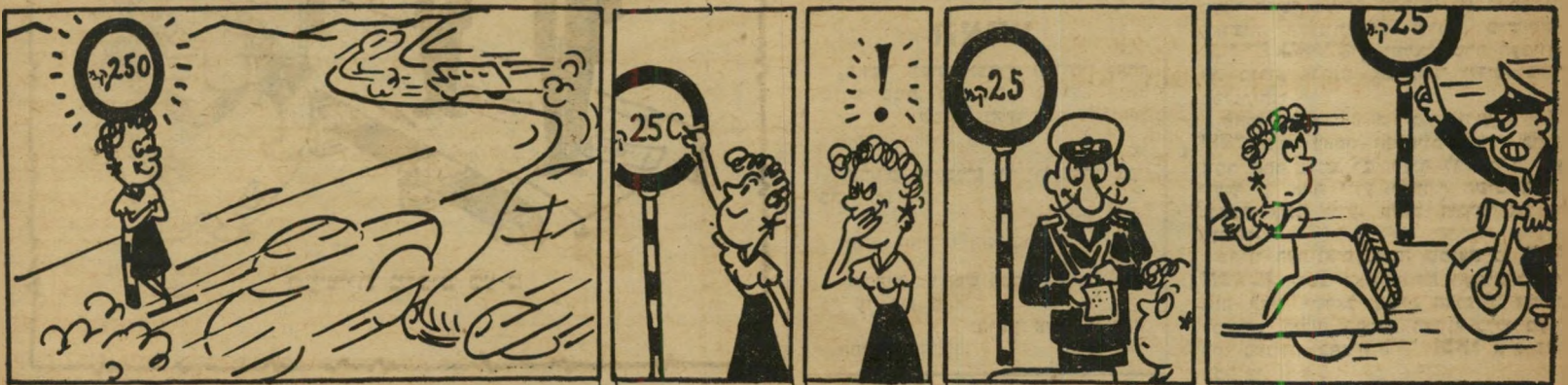
האמריקאים מנעו את הסכנה ברעג האחרון, הודיעו שיוסיפו לקנות לצבאם סחורות יפאניות, אפילו תיפסק מלחמת קוריאה. "התערבות בבחירות!" צעקו יריבי יושדה. אך הצעקה לא הועילה: יושדה נבחר מחדש (ברוב זעום). יוכל עתה להרחיב את הדיבור על האידיוטיזם של צירי המפלגות האחרות.

אין טעם לחיים. פחד השלום לא הצ"סמץם ביפאן בלבד. בכל רחבי העולם המערבי בי תוהים אנשי המשק בכל הרצינות מה לעשות אם אמנם יפרוץ השלום. תפוג המתיחות, תבטל הממשלה האמריקאית את הזמנות-הנשק המספקות עבודה למליונים. עלול להיווצר אבטלה שתגרום לרעב המוני בכל פינות העולם, כולל הפינה הקרויה ישראל, המתקיימת על תרומות אמריקאיות.

שורש הבעיה הכלכלית: כדי לקיים רמה גבוהה של ייצור (ושל עבודה לפועלים) חייבת הממשלה להטיל על האזרח מסים גבוהים, להוציא את הכסף על הזמנות ממשלתיות. הדבר קל בימי מלחמה או כמעט-מלחמה, כשאדם מוכן לשלם מסים כדי להציל את מולדתו אך בימי שלום הדבר כמעט בלתי אפשרי: שום אדם נורמלי אינו מוכן לשלם מסים כדי להציל אדם שני מרעב.

השבוע קם שר אמריקאי, גילה את דעתו שכל החשבון הזה יסודו בטעות גמורה. טעני: תו: אם ישלמו האנשים פחות מסים, יהיה להם יותר כסף להוציא על צרכיהם שלהם. במקום הזמנות ממשלתיות תבואנה קניות מוגברות של אנשים פשוטים, שירצו לקנות מכונות חדישה יותר, מקרר מפואר יותר. לשם כך דרושה רק פירסומת טובה, שתשכנע את האדם ששוב אין טעם לחיים בלי מכונות ומקרר.

והנשיא

ט ר ק ט ו ר מ ל א מ י מ

לחכנו באופן טכני משק — אחרי שנותנים לו את הנתונים הפוליטיים. אולם מהנדסים אינם יכולים לבוא במקום הפר ליטיקאים, למצוא פתרון לבעיה שהיא מפלגתית טהורה. הם דמו, בעין-חרוד, למפקדי-פלוגות שהטילו עליהם לתכנן מת דש את מפת דרום-מערב אסיה.

אולם טובה אחת צמחה, לפחות, מביקור המהנדסים. הם גילו תגלית מהפכנית: את גבעת קומי.

לוע מול גבעה

את התגלית הזאת גילה לפניהם, הקפטן צ'ארלס אורד וינגייט, כשבא, לפני 16 שנה, לעין-חרוד והקים את פלוגות הלילה המפורסמות. הוא ראה את חצי הריסר הבתים הערביים על הגבעה, ה"רכבת" על עין-חרוד, כיוון לעומתם תוחת והודיע: אם לא תסתלקו משם תוך 24 שעות, אשמיד את הכפר.

קומץ אנשי הכפר קומי, שהיו ערבים שקטים, הלכו אל חיים שטורמן, השומר הוותיק, איש עין-חרוד, התחננו לפניו שיבטל את הגזרה. שטורמן פנה לוינגייט, הסביר לו בעדינות שלא זו דרך הלחימה של ההתיישבות העובדת. וינגייט ביטל את צו הפינוי, אולם השאיר את התוחת לפני חדר האוכל של עין-חרוד, כשלוצו פונה אל הגבעה — איום מתמיד לערבים, שעשוע מתמיד לילדי המשק.

הערבים הסתלקו בימי המלחמה. הכפר נשאר נטוש, קרבן לבני תליוסף שפרקו את הבתים הטובים כדי לקחת את האבנים. הגבעה, שאמיתה אינה ניתנת לעיבוד חקלאי, היתה יכולה לשמש בחלקה אזור בניה מצוין, אולם איש לא הביא אותה בחשבון לכך. מתוך חשש פן תהיה הנקודה ארוכה וצרה מדי, במקום צפונה, אל ראש הגבעה, הלכה ההתפתחות מערבה, אל מעבר לואדי.

ביצה של קולומבוס

המהנדסים הציעו, עתה, לרכז את עיקר תכנית ה"פיתוח על הגבעה. היה זה גורם חדש לגמרי בסכסוך, ומרכזי נמיר נאחו בו מיד. הנה, חשב, המוצא מן המבוי הסתום, הביצה של קולומבוס.

יתכן שבא לכלל מסקנה שאין לדבר על עניני עין-חרוד עם בני עין-חרוד. לכך הוזמן את אנשי המזכירות הארצית של הקיבוץ המאוחד. איתם הגיע, סוף סוף, להסכם סופי. פחות מ-40% מן הנקודה הקיימת. תמורת זה העביר להם נמיר את רוב האדמה הטובה לבנין של הגבעה (ראה מפה 4). כשנודע הדבר לאנשי הקיבוץ המאוחד במקום, נרתחו תחילה, אך קיבלו את הדין. הנימוק המשכנע: לפי הסכם זה אפשר היה לבנות נקודה חדשה מאוונת — החלק החדש של הגבעה התחבר יפה אל החלק שהוקצה להם בנקודה הקיימת. ובעיקר: המוסדות הצבוריים, שישארו משותפים לשתי הנקודות, יגבלו עם הנקודה החדשה, במקום להיות מעין "הר צופים" עין-חרוד, אזור מפורז מאחורי קו האויב.

מי ירכב על מי?

ויהי בוקר ויהי ערב, יום ההסכם. אלא שהיה זה יום קצר מאוד.

כששמעו אנשי מפא"י בעין-חרוד על הסכמת נמיר, פרצו בזעקה מרה. לעיניהם הצטייר גיהנום חדש — הנקודה שלהם תרץ בעמק, ואילו האויב השחצני, מפר המרות, ירכב עליהם במרומי הגבעה, יבנו להם מלמעלה שתי הנקודות תהינה צמודות זו לזו לאורך חזית רחבה, גירוי מתמיד, סכנה נצחית לנפש ילדיהם?

לא ולא. אמרו אנשי מפא"י. לא ולא. אמר מרדכי נמיר, אחרי ששמע הסברה מתאימה. הודיע למזכירות הקיבוץ המאוחד: סעיףי אתם יכולים לקרוא לי רמאי. אך מה זה משנה?

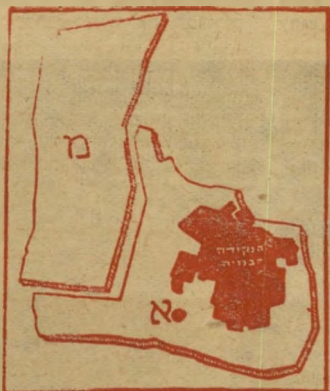
במקום ההצעה הקודמת, שהסכים לה, הציע נמיר עתה הצעה לגמרי חדשה. גם היא התבססה על גבעת קומי. אלא שהפעם נמסר למפא"י רק החלק המערבי, התלול יותר, של הגבעה, ואילו החלק המזרחי, המישורי, הנוח לבניה, הועבר לנקודה המפא"ית. לצרכי התפתחות עתידה (ראה מפה 5). לא היה הברזל גדול בין הצעה זו לבין ההצעה הקודמת של המרכז החקלאי. אלא שנתהבש היה קצת יותר גדול. במקום 14 הבתים של הנקודה הקיימת, הוצע הפעם לקיבוץ המאוחד חלק גדול יותר של בתי המגורים, וכן מדרון של גבעת קומי.

"אחרי הסיבוב החמישי"

יתכן שהצעה זו באה כדי לתת להסתדרות מצע טוב יותר למלחמה. אימו אנשי הוועד הפועל: אם לא ייכנעו אנשי מפא"י ויטילו להפך את מרות ההסתדרות, נבחר במזכירות חדשה לכל המשק, נדאג שכל המוסדות הכלכליים ינהלו משא ומתן רק אתה. אולם גם איום זה של מצור כלכלי לא השפיע ביותר על אנשי מפא"י הסוררים: מאחר שהמשק מחולק למעשה, ומזכירות המיעוט מנהלת את עסקיה באופן עצמאי, לא היתה בו משמעות רבה. הוועד אהרון ציולינג, בעל ה"רעמה הלבנה": "נגלה משא ומתן אחרי הסיבוב החמישי!" בינתיים החל הסיבוב השני בהעמדת קבוצת צעירי מפא"י לדין באשמת שוד מזוין של כמה צנורות שהיו בידי אנשי מפא"י. פרצה התכתשות על כמות של שוהה.

חכי חכי

עין-חרוד יודעה בארץ כמשק "הכיי". הוא הקיבוץ הכי הוותיק, בעל האקלים הכי גרוע, המזוהאון הכי יפה, בריכת השחיה הכי גדולה, האדמות הכי נרחבות, שלא לדבר על הבנות הכי יפות והבנים הכי מפותחים. עתה התברר, לרוץ מלול, גם בסכסוך הכי מכוער.

1 תכנית מפא"י

יצאת המעוט, הקמת נקודה חדשה בשבילו מעבר לכביש המוביל למולדת.

2 קו ציולינג

חלוקת הנקודה הקיימת לשניים, בערך באמצע. זכות קדימה למפא"י לבחור כר צונה בחצי הרצוי לה.

3 החלטת המרכז החקלאי

3% של הנקודה הקיימת לקבוץ המאוחד, השאר לרוב המפא"י. הבנינים הצבוריים יישארו משותפים.

4 הסכם הפרשה

למפא"י חלק קטן בנקודה הקיימת אך רוב השטח בגבעת קומי.

5 תיקון נאיר

למפא"י חלק קטן יותר בנקודה הקיימת וחלק קטן מגבעת קומי.

גרשון אוסטרובסקי, איש עין-חרוד הוותיק שניהל את עבודות כביש סדום, רצה לקחת, באחד הימים, את הטרקטור ש, המשק לעבודה. אולם הטרקטור מאן לנוע. נקראו אנשי המוסק, ואילו בדקו את המפלצת משך כמה שעות, תוך כדי קללות עסיסיות, כי זה עתה יצאה את הסדא לאחר תיקון יסודי. שום ליקוי לא נתגלה במנגנון.

לבסוף עלה לדעתו של מישור לבדוק את מיכל הבנוי. הוא היה מלא. אולם ריח של בנוי לא נדף מתוכו. גרשון אוסטרובסקי מילא את הטנק, בטעות, במים במקום בבנוי. אדם אחר במקומו היה נבוך, מודה בכשלוננו. לא כן איש עין-חרוד, "אני פשוט ניסיתי", הפליט בלי התרגשות. "נכון, נכשלת. אבל, חברים, תארו לכם לרגע קט שהייתי מצליח! איזו מהפכה אדירה היתה עוברת על העולם כולו! סדרי בראשית היו נהפכים! הרי כל ההמצאות הגדולות בתולדות העולם נולדו בדרך מקרה כזה!"

במקום עקרונות. רכוש

משך שלושת החדשים האחרונים, מאז נכנס סכסוך עין-חרוד למבוי סתום (העולם הזה 794), התקדם הפתרון כאותו טרקטור מלא המים. שום מהפכה לא עברה, לא על העולם ולא על עין-חרוד. הענינים לא התקדמו. שני הצדדים סרבו לזוז.

בזו אחר זו נערמו הצעות-הפתרון על שולחנות המוסדות השונים. לרגע נדמה אפילו שהושג פתרון. היתה זאת אשליה.

אולם תוך כדי כך התבררה נקודה חדשה: הסיכסוך אינו לא היה ענין של פרינציפ. הניגוד היסודי בין שני עקרונות שונים, שגורם לסיכסוך, נעלם בהדרגה. במקומו בא סיכסוך פחות יפה: סכסוך בלתי-מוסווה על הרכוש.

חלק - מה? איך?

הפילוג החל ברצינות, כשכל אחד משני הצדדים — הקיבוץ המאוחד, המורכב ברובו מאנשי מפא"י, ואיחוד הקבוצות. המייצג את אנשי מפא"י — הציב עקרון משלו לפתרון הבעיה.

עקרון מפא"י: אי-אפשר, ואסור לחלק נקודה בנויה, אפשר וצריך לחלק את האדמות ואת הרכוש הנייד, אולם הנקודה חייבת להישאר שלמה. המיעוט המפא"י חייב, על כן, לנטוש את עין-חרוד הקיימת, להקים לעצמו נקודה חדשה לגמרי במרחק גדול ככל האפשר. המקום המיועד: מעבר בר לכביש המוביל למולדת, באדמה מישורית טובה, ממערב למשק הקיים (ראה מפה 1).

עקרון מפא"י: אי-אפשר להוציא מתישבים מן הנקודה שהקימו, אלא אם כן הם מסכימים לכך מרצונם. בני עין-חרוד אינם מסכימים לכך. לפיכך יש לחלק את המשק ואת הנקודה הבנויה בהתאם ליחס שבין שני הצדדים. הם חילקו את המשק לפי "קו ציולינג" (ראה מפה 2), העובר בערך במרכז הנקודה.

תוחת גדול ירה. על שני עקרונות אלה היה נטוש הקרב הראשון, עד שהתאישו אנשי מפא"י מלשכנע את חב"ריהם לשעבר. הם החליטו לפנות אל התוחתים הגדולים של מפלגתם, העבירו את הענין כולו להכרעת המרכז החקלאי. הם שילמו עבור זה מחיר יקר. החלטת המרכז-החקלאי אמנם היתה לטובתם. רק 14 בנינים — 3% מן הנקודה הבנויה (ראה מפה 3) — הוקצו למפא"י, כל הנותר הושאר בידי הרוב המפא"י הכולל — לפי אומדנותו שלו עצמו — רק כ-57% ממספר החברים.

אולם בשמחת-הנצחון הראשונה, לא שמו אנשי מפא"י במקום את לבם לכך, שחבריהם במרכז החקלאי הבקיעו את חזיתם, השאירו בה פירצה עצומה, דרכה יכלו כוחות האויב לחדור לפשית. כי החלטת המרכז-החקלאי שברה את חוק הברזל של מפא"י כי על המעוט לצאת. אמנם הקציבה למי עוט רק חלק קטן מן הנקודה הקיימת, אולם עצם מתן חלק בנקודה הקיימת למיעוט, היתה מכת לעקרון מפא"י ונצחון לעקרון המפא"י שיש לחלק את הנקודה.

הלורד והצעירה

עמדת הקיבוץ המאוחד כלפי החלטת זו היתה בערך כעמדת הלורד האנגלי בבדיחה הידועה, בה מסופר שהציע לצעירה חמומה והגונה מליון לירות תמורת משכב לילה, וזה להסכמתה. אמר הלורד: אחרי שהסכמנו על העיקרון, הבה ונדבר מחדש על המחיר.

פתרון שנתן להם 3% מן הבנינים לא נראה לאנשי מפא"י. הם עמדו על קריציולינג המקורי.

מפא"י עמדה, כמובן, על החלטת המרכז החקלאי. היא סמכה על כוח-הביצוע של ההסתדרות ושל המדינה, שני מוסדות בהם ישנה השפעה ניכרת למפא"י. אולם חיש מהר נתברר כי היתה זאת אשליה: אי-אפשר היה להזיז את אנשי הקיבוץ-המאוחד נגד רצונם. בית-המשפט והמשרדה היו חסרי-אונים, כי הצד החוקי, חסרי-החוקים, הוא מעורפל מדי. הלחץ הכלכלי לא יכול להועיל, כי ענפי המשק מחולקים למעשה כולם, והמשק של הקיבוץ-המאוחד הפך יחידה כלכלית שקשה היה להכניעה. נוצר תיקון.

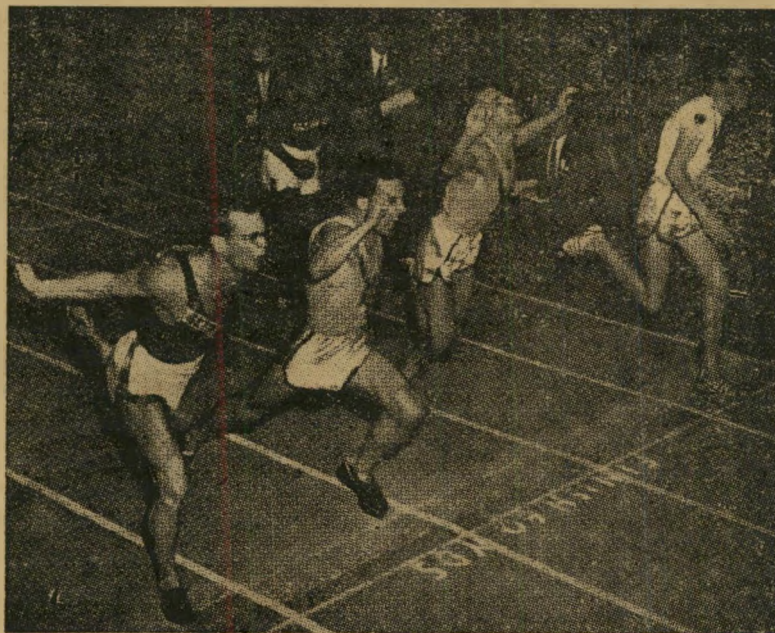
תגלית מהפכנית

בארץ ישנה תרופה בדוקה לתיקון — מעבירים את הענין ממוסד אחד למוסד שני, רצוי למוסד יותר גבוה. כך עשה גם המרכז-החקלאי.

מרדכי נמיר, מזכיר ההסתדרות, קיבל את הענין לידי. כדי להרויח זמן, הוזמן עדה שלמה של מהנדסים ומתכננים ערים, ציווה עליהם להכין הצעות חדשות לחלוקת הנקודה. היתה זאת, כמובן, אחיות-ענינים מסוימת. מהנדס יכול

אתלטיקה המצלמה שהכינה

משך שנים מטפחים בארצות הברית את האתלטיקה הקלה, מלכת הספורט, מוציאים מאות אלפי דולרים כדי לשגר ספורטאים לחוץ לארץ, לשכלל עד כמה שאפשר את

מצב הגמר בריצת 60 יארד, ניו-יורק
ראשון, לא ראשון א

המתקנים, להעלות עד גבול היכולת את הרמה. כל זאת, ברור, בלי שמץ של תקנה שאי פעם יוכל הענף לקיים את עצמו. הסיבה: קהל מועט ביחס, המשלם אולי את הוצאות סידור המגרש לתחרות אחת, לעורלם לא יותר מזה. למרות זאת, היה ברור כי ארצות-הברית לעולם לא תסכים לוותר על עליונות האתלטים הקלים שלה, ביחוד, לרגל קיום מפעל חשוב אחד הנערך אחת לארבע שנים והפך לגורם תעמולתי חשוב: המשיחיים האולימפיים.

כדי שלא להיות מופתעים באחד הימים בצורה לא נעימה, אין האמריקאים נוטלים לעצמם כל חששה. הם משלחים את האתלטים שלהם לאימונים ותחרויות בכל ימות השנה, גם כאשר השלג מכסה את הרחובות והמדרגות נע בסביבות האפס. בזמנים כאלה נערכות התחרויות ומתקיימים האימונים באולמות סגורים.

לאולמות בערים הגדולות נוהרים אלפים לחזות בתחרויות בין בחירי הספורטאים. שעת הלילה הנוחה, והעובדה שמרבית תלמידי המכללות מושכים את אוהדיהם לתחרויות, שינתה הרבה את הנוף: חובבי הספורט האמריקאים החלו להתלהב סוף סוף למראה שורת רצים מהירים, קפיצת מוט, או הדף פת כדור ברזל.

האנוף היה רביעי. באולם סגור דרוי שה הכנה קפדנית, ארגון מדויק של כל תחרות. קיצורים, מאונס, של מרחקי הריצה, השטח המצומצם, הצריכו עבודה מחושבת מהמארגנים, שידעו כי מלכת הספורט, עם כל היפה שבה, היא משעממת למדי, באם אין תנועה בלתי פוסקת עוברת לעיני הקהל. כדי לחסוך ביוכוחים, הונהגה המצלמה האוטומטית לקביעת המקומות בריצות הקצרות בהן מגיעים כל הרצים כמעט ביחד. מצלמת הגמר, המונעת על ידי חשמל, קובעת ללא ערעור מי ניצח בקרב, הצילה הרבה שערוריות שהיו עלולות לפרוץ. שופטי הזמן הורגלו כבר לעמוד בשלוח ליד קו הגמר. הם סמכו על מצלמת הפלא.

לפני זמן מה, באולם המדיסון סקהאר גארדן, ניו-יורק, התייצבו ממש רצי מכללות לזינוק במרוץ 60 יארד. היו אלה רצים ש' הבטיחו לצופים קרב מרתק, אם כי לגמרי לא ארוך: 6.2 שניות. הקהל שאג בדיוק 7 שניות ונאלם. הרבה לא ראה, הוא רק ציפה לתוצאות הקרב. אך הקריין לא הוציא הגה מפיו. גם הוא ציפה לתוצאות. הן לא באו. הקהל החל להתמרמר, מתא כף, רקע ברגליו, שרק, לבסוף באה ההודעה: הקריין הודיע

בלתי מנוצחת.

קשה היה לציין את המשחק שנערך על מגרש באסא ביפו, כמאבק. היה ברור מראש שהתל-אביבים יתקיפו מרבית הזמן, ישימו מצור על שער הירושלמים. אכן, הם עשו זאת. אולם דוקא כאן, נעצרו. היה זה שוער הצעיר והצנום של מכבי ירושלים, שהדף בהצלחה בלתי רגילה את הכדורים

סוסים

התחלה לא נרפאה

המרחב הוא מולדת הסוס, וכמה מן הסוסים המשובחים בעולם מצויים בו. הסוג הקרוי "ערבי", האהוב על הבדואים, נחשב לאציל שבסוסים. אולם כל הנסיונות שנעשו עד היום בטיפוח ספורט הרכיבה בארץ נכשלו. הסיבות היו חוקיות ואירגוניות.

כאשר קבוצת בעלי יוזמה בנתה מסלול למרוצי סוסים, שנים אחדות לפני המלחמה, מול הכניסה למקוה ישראל, התערבה במשלה המנוט, טענה שהמורים אינם חוקיים ביש' ראל, אף על פי שבבריטניה הם גוזלים חלק לא מבוטל מהכנסתו של האנגלי הר' בינוני. זה הוציא מן החשבון כל אפשרות של עריכת מרוצים בצורה קבועה.

מפעם לפעם קיימו גופים שונים מפגשי רכיבה שהצטיינו לרוב במסלול לקוי, סוסים לא מאומנים למרוץ, ורוכבים מאומנים פחות מסוסיהם. כאשר נערך, בל"ג בעומר, בפעם הראשונה זה שנים, מפגש של רוכבים ואו"הרים, שנקרא "יום הדרבנות", נתרבר כי המחלה האירגונית לא נרפאה.

העיר אחד הנוכחים, למראה אי-הסדר וה'בלבול: "אם לזה אפשר לקרוא מפגש של רוכבים, אז אני סוס".

כדורגל

הפתעה לירושלמים

קומץ אוהדי כדורגל בירושלים, רובם ילידים, היו "המשוגעים" היחידים שהטריחו עצמם לחכות ליד בית-הגברות, מועדונה הארצי של מכבי, לשובה של קבוצתם ממש' חקה, בתל-אביב עם קבוצת המכבי שם, על הגביע הישראלי.

הם לא פקפקו כלל שהקבוצה נוצחה בי' משחק עם אלוף ישראל, השאלה שזרקו לעבר המכוננית, העמוסה שחקנים וחסידים, היתה: "כמה חטפתם?"

במקום תשובה מיואשת, הורמו הראשים בגאווה. הראשון שירד מהמכוננית ביש' בהתרגשות: "3, 3, וכמעט שניצחנו!" תחילה היה קשה לתפוס את משמעות

בנות ביום הדרבנות

"אם זה מיפגש..."

שהעכבר הוציר מצליח תמיד להתחמק מצ' פרגיו. כמעט כל הקבוצה, פרט לשוער, שי' חקה במחצית המגרש של יריבתה. כאשר פילס צביקה סטודינסקי את דרכו בסערה לשער והבקיע, חיבוקו חבריו כאלו זה עתה ניצחו את ארסנל הבריטית. אולם מיד חזר המצב לקדמותו. התפרצות ירושלמית אחת לעבר התומה התל-אביבית יצרה ער' בוכיה ליד השער, והכדור חזר פנימה.

שעתיים בלבד לאחר מכן היה קשה לשמוע ברחוב בן-יהודה בירושלים שיחה אחרת מאשר על נושא כדורגל. "בירושלים", אמרו להם, לא יהיו עוד אלופים!"

הדברים. אחדים חשבו כי מהתלים בהם על מנת להסתיר את המפלה. אולם כאשר השחקנים נראו כולם כאחד כשהם קורנים מאושר, מנהלים ויכוחים מלאי התלהבות אורות מהלך המשחק, ידעה כבר ירושלים כולה כי קבוצתה מן הליגה השנייה, שתפסה אשתקד את אחד המקומות האחרונים בטבלה, יצאה מן המאבק עם פאר קבוצות הארץ

* משחק נוסף יתקיים ביושלים, יקבע את המנצח.

כי מצלמת הגמר נתקלקלה, לא פעלה וה' שופטים החליטו כי בוב קיגן (ראשון משמאל בתמונה) תלמיד מכללת סטון היל, ניצח בי' מרוץ, אחריו הגיעו ג'ון אוקונל (שני מש' מאל) וג'ו שטצל (ראשון מימין). שניהם מי' מכללת מנהטן.

הרעש שקם היה עצום. הקהל נחלץ בי' דעותיו, ניהל ויכוח עד שהפריע לשאר הר' ספורטאים על המגרש, העתונאים קפצו מי' תאם, מיהרו לשלוח את מאמריהם למערך כותיהם, השמיצו את השופטים, טענו כי סרר המנצחים היה בדיוק הפוך. לדעתם ניצח אוקונל, אחריו שטצל, שלישי קיגן.

התאחדות הספורט היתה כמרקחה, רטנה על העתונאים חסרי האחריות שישבו הרחק מקו הגמר ולא יכלו בשום פנים לקבוע מי' אומה. היא אמנם הודתה כי השופטים לא יכלו להגיע לידי החלטה, אולם במקרה זה קבע השופט הראשי מי המנצח.

קרב החיכוחים שנערך על שלשת הרצים, נסתיים בצחון ההחלטה הרשמית, ושני רצי' מנהטן חזרו לתאם מאוכזבים אבל מלחים בתשואות סוערות של הקהל. איש לא שם לב אותו זמן לספורטאי אחר. גם הוא מאוכזב, שזכה באותו מרוץ במקום הרביעי. עליו לא התנהל כל ויכוח. הוא היה רביעי ללא כל ערעור. שמו: לינדי רמיגיניו, המנצח בריצת 100 מטרים באולימפיאדת הלסינקי.

ח'אטור

הנימה - מראן ס:

האוכלוסיה הכושית של אפריקה הדרומית חיה בדכאון ובשעבוד תחת עולו של האדם הלבן.

תיאטרון הבימה הוכיח שוב, בהצגתו הר' חדשה, שדרכו מובילה למעלה, אחרי שנים של ירידה ממושכת.

שתי עובדות אלה, לכאורה כה רחוקות זו מזו, קשורות למעשה על ידי פרי עמלם של מספר אנשים מכמה סוגים.

הסולל הראשון של הדרך הפתלתלה מארץ' הוולואים לארץ ישראל הוא סופר בשם אל' אן פאטון. בספרו הוא מתאר את גורלו המר של כוהן כושי אדוק, אשר בנו האהוב הופך לרוצח בעל כורחו. הטרדיה האמיתית צפונה בעובדה שהבן אינו עולה על הגר' דום כפושע. על ידי שקר קל היה יכול ל' הציל את נפשו. אך אבשלום. נאמן לעקרונות נות אביו, למוסר הנוצרי, מקריב את עצמו כקורבן הצדק הצבוע של האדם הלבן.

הרומן של פאטון עורר את התעניינותו של סופר אמריקאי: מקסוול אנדרסון, אשר בי' שיתוף פעולה עם מחבר המוסיקה הגרמני המפורסם, קורט (אופרה בגרוש) חייל, הפך את העלילה למחזה מוסיקלי. התוצאה הר' תה דוגמה מופתית של "אמנות כוללת", בה ממלאים תפקיד לא פחות חשוב מן הר' מלים, גם המוסיקה, הריקוד והציור. מב' רודיני הניו-יורקי, בו הוצגה בהצלחה רבה, הניעה צירתם של פאטון, אנדרסון וחייל לש' דרות בן-ציון, תל-אביב, בריאה ושלמה.

זעקי ארץ' אהובה מעל לכל, הוא מחזה של במאי הצלחתו או כשלונו תלוי בבימיו הנכון, ובמידה מסוימת, בתפאורות. למזלם של הכושים ושל הקהל הישראלי, גם הר' במאי יוליוס גלור וגם הצייר יוסף קארל מלאו את תפקידם בהצטיינות. שניהם סיפקו רקע מתאים לאהרן מסקין (האב) ולנחום בוכמן (הבן). נציגי שני הדורות של הבימה אשר שיחקו בהתאם למסורת של אותו תיאטרון

הספקנים מכין הצופים של הצגת הבכורה טענו שהבמאי היה צריך לקצץ מעט מסמט, השוקע מדי פעם ברגשיות יתרה. לפי דעתם של האדישים למוסיקה, לא היתה מוזיקה גם קמפנותמה בצלילים. אך רוב הצופים יצאו מאולם כשהם נהנים מהישג תיאטרוני ניכר, כועסים על מר מלאן, ראש ממשלת אפריקה הדרומית.

* זעקי ארץ' אהובה, דרמה מוסיקלית. עב' רית: מנשה קליין, תרגום השירה אפרים דרור. כוריאוגרפיה: רות הארים, המנצח: פורד האוז בן-דיס.

מלכים

MADE IN ENGLAND

בהפרש של חצי שעה יצאו, בשבת שעבר, שני צעירים ערביים, לבושי מדי פילד-מרשל, מבתייהם אל בתי הנבחרים של שתי ארצותיהם. כשחזרו, היו כבר מלכים מוכתרים כחוק וכדין, מושבעים להגשים את שאיפות עמיהם ולקדם את טובתם, תמורת הזכויות הניתנות להם על ידי התוקה.

עד עכשיו לא היו זכויות אלה מבטולות. כי עד כה היו מלכי עיראק והירדן אנשים חזקים, שלא שמו ביותר לב לחוקות ולבתי נבחרים. הם מינו ופיטרו ראשי ממשלה, פיזרו את בתי הנבחרים, חתמו על חוקים, הכריזו מלחמות. המסגרות הדמוקרטיות לא היו אלא קישוטים מודרניים לשלטון פיארי דלי מוחלט.

אולם כבר בשנותיו האחרונות של עבדא-ללה, מלך הירדן, החלו חברי בית הנבחרים להשמיץ קולות של אירצון: הם רצו שי המלך ינהג לפי אורח התחוקה הדמוקרטית. היו אלה בעיקר מרדנים פלסטינאים, תושבי הגדה המערבית המסופחת.

בעיראק נשמעו הקולות עוד לפני זה. לא פעם טענה האופוזיציה שהעוצר עבדול-איל-אה מפריז בהתערבותו בניהול המדינה. התימרמות זו הגיעה לממדים של היכיה קטנה כאשר, בשנת 1948, חתם איש החצר נורי אל-סעיד על חוזה חדש עם האנגלים. מאז שנוא העוצר עלידי רוב החוגים במדינה.

צריך להיות הברזל. הכתרה פייצל השני בעיראק וחוסין בירדן עלולה להביא שינוי במצב. שניהם בחורים צעירים, חסרי נסיון, שאינם מצטיינים באופי חזק, נוסף לכך, שניהם חניכי האנגלים, רגילים יותר לדפוסי השלטון הבריטי מאשר לזה הקיים בארצם הם.

אולם תהיה דעתם של שני המלכים על דרכי החיים של האנגלים אשר תהיה, אין כל ספק שהם יישמעו לכל דרישה אנגלית. שני הם דוגמה קלאסית של תוצרת המכונה הקור לזניאלת האנגלית, שהכינה אותם לקראת תפקידם בקפדנות, כמעט מיום הילודם.

עם כניסתם לזירה המדינית המרחבת, מתחזקת עמדת בריטניה, מקבלת צורה גלויה יותר. זאת יודעים גם מנהיגי האופוזיציה הירדנית והעיראקית. "עכשיו תלויה הגשמת שאיפותינו ברצונה הטוב של בריטניה", אמרו. "אם היא מסכימה להן, תהיה ארץ דימוקרטית, ודגמת אנגליה עצמה". אולם הם ממחרים גם להודות: "קשה לומר ש-אנגליה מעוניינת שבארץ ערבית יהיה אותו משטר הקיים בה. כי צריך בכל זאת שהיה הברזל בין העם השולט לבין העם המפגור".

מצרים

השושלת העזודה

קוראי העתונות הערבית — ובמידה מסוימת גם העולמית — התרגלו לראות את הליווה מוחמד נגיב באלפי תצלומים, מכל היזיונות ובכל המצבים: נגיב צוחק, מחבק חניוקות, מעשן מקטרת, נואם, אוכל, מתפלל, יושן, רץ, יושב — כמעט בכל עמוד ב-עתונות המצרית. רק מצב אחד אינו נפרץ: מוחמד נגיב בוכה. את ההפגנה הרגשית ה-

מוחמד נגיב בוכה באספת אזכרה של האחים המוסלמים
כן, אבל של מי המסטר?

עדינה משאיר הליווה להזדמנויות יוצאות מן הכלל, אשר בהן עדינות הנפש והרגש העמוק הם על סדר היום. מעשה, נראה המנהיג בוכה פעמיים בלבד: באסיפת אזכרה לחללי פלסטינה וביום השנה החמישי להרצחו של השייך חסן אל-בנא, מייסד האחים המוסלמים. הדבר נתקבל כהוכחה חותכת להערצתו של נגיב את ה-מנהיג הדתי המנוח ואת התנועה הגדולה שהשאיר אחריו בחיים, המדיניים והחברתיים של מצרים. **משמר הברזל.** באותה הזדמנות ה-

כיר עבד אל-רחמן אל-בנא, אחיו של הנרצח, כיצד חוסל אחיו עלידי אנשי החצר. "משמר הברזל של פארוק עקב אחריו ורצח אותו כמו כלב ברחוב הראשי של קהיר", הכריז בבכי חנוק. "הקצינים עשו זאת כשי יוס-הולדת לפארוק מלכם".

הדמעות זלגו בחר, שאת. היו אלה דמעות רמות-מעלה שירדו מעיני הנאספים: קציני צבא, שרי ממשלה, מנהיגים מדיניים, בני משפחה. בתמונות נראו כל הנכבדים מאוחדים באבלם הכבד.

אולם במדורים הכתובים של העתונות לא

לה שלחמו בחזית הנגב ובאזור הסואץ. למר-עצה זו שייכים גם שני השרים של נגיב ומרותה עליהם גבוהה מזו של הממשלה. **של מי המשמר?** קיום המועצה הסודית הפך הכרחי, כאשר פארוק מינה את חסן אל-הודייבי למלא את מקום אל-בנא. שלושה ימים אחר הירצחו. חברי האירגון התנגדו למינוי, ראו באל-הודייבי כלי-שרת של ה-מלך.

עם עלות נגיב לשלטון, קיפו האחים כי יסלק את אל-הודייבי; במקום זה הציע להם נגיב לצרף לממשלתו שנים מחברי המועצה העליונה. צעד זה זיכה אותו בתמיכתם של האחים, שזו הפעם הראשונה שותפו בשלטון. אולם השותפות לא היתה נוחה. המשטר החדש, שהחל את דרכו בתוכנית מפוארת של רפורמות מתקדמות, נתקל מיד בתנגד דות האחים. ההתנגדות החריפה כאשר ני-גש המשטר החדש לעריכת חוקה חדשה למצרים. קציני ההפיקה רצו, ברובם, בחר קה רפובליקאית חילונית, בעוד שהאחים תב-עו כי הקוראן ישמש יסוד המשטר החדש. "חוקתנו היא הקוראן!" הפכה סיסמת הפ-גנות רחוב ואסיפות-סטודנטים של האחים. הסבירו האחים: בעיני הקוראן לא חשוב אם המשטר הוא מלוכני או רפובליקאי, כי האיסלאם הסהור עוסק רק בדברים של לע-נשמה ואינו מתעניין בעניינים גשמיים — כל עוד אין האחרונים מפריעים לנשמה. ה-משטר הבלבלי, למשל, ינוהל לפי כללי ה-קוראן: הבגדים יולאמו, הלואות ברבית תוכ-רונה כבלתי-חוקיות.

"משטרנו", הסביר אחד ממנהיגי האחים, "מכיל בתוכו את כל הטוב שבמשטרי העו-לם". כדוגמה הביא את המסגד. שם, לדבריו, נהוג משטר קומוניסטי: הקבצן והנסיך חייבים שניהם לחלוץ בעליהם ולכרוע ברכ זה ליד זה. ישנה גם דיקטטורה: האימאם הוא המחליט איוה תנועות-תפילה יש לע-שות ומתי — והכל חייבים לציות לו. גם די-מוקרטיה אינה חסרה: כל מתפלל יכול לה-עיר את אוזן האימאם באם שגה.

איש מבין צמרת הקצונה של נגיב לא הכחיש כי משטר כזה הוא אידיאלי. הם רק חושבים שזהו בדיוק המשטר שלהם, לא ש-האחים.

קול חדש

השידור הראשון של קהיר בשפה העברית גרם אכזבה גדולה לערבים: לא היתה בו אף התקפה אחת על ישראל. גם בישראל עצמה רבה ההפתעה. הכל הניחו שהקול הערבי (הרהוט) של קהיר ישמיע את אותם הניגונים והאימים של קול דמשק. ההסבר ניתן בפניה נידחת של עתון צר-פתי היוצא בקהיר: אין מצרים רואה בשפה העברית אויב. היא מפרידה בין המרחבות ה-עברית-יהודית לבין מדינת ישראל. אם הפרדה זו זמנית או קבועה, איש עדיין לא קבע.

היתה התמונה כה אחידה ומלוכדת. היחסים בין האחים המוסלמים למחמד נגיב, בלתי-ברורים מן היום הראשון, המשיכו לרכו סביבם ניחושים בלי סוף. למרות ששניים מ-מנהיגי האחים ממלאים תפקידי שרים בממ-שלת נגיב, רווחת הטברה כי השותפות אינה אלא זמנית, עלולה להתפורר כל רגע.

בראש האחים עומדת מועצה עליונה סודית אשר בידיה מרכז השלטון המוחלט על ה-תנועה. מועצה זו היא אשר נתנה את ה-פקודה לרצוח את ראש הממשלה מחמד אל-נוקראשי ב-1948, אירגנה את יחידות הגר-י

תשבץ י.ש.ב'ים

מאוזן: (1) ישוב יוצאי יתמן, בין הרטוב ל-בית-גוברין, על שם ציפור (5) בין שובתיה בורר יצחק גרינבוים; (10) איש שמאמינים לו; (12) קי-בוץ בעמק הירדן; (14) מה המצרים השאירו מ-אחוריהם בנגב; (16) פעולת הצבע תחת השפעת קרני השמש; (18) בן זוגה של הקשת; (19) מדי יום; (21) שמה העברי של בירת הירדן; (22) יחידת היסוד בדירה; (23) בנו של עבד; (24) קור-מו של דג המרשילד; (25) בעל העיסה; (27) מ-שורש זה נגזר שם היישוב יפתח; (30) מקצועו של דוד תדהר; (31) בסביבתו ניטע יער בלפור; (33) הכתיב הרשמי של לוד; (35) כפר ערבי, בין הדרה לעפולה; (36) הגיס לאשת אחיו, אחר מותו; (38) אחד היישובים שנכבשו עלידי המצ-רים במלחמת העצמאות; (39) הוא אבן והוא קיבוץ מקיבוץ השומר הצעיר; (40) בהמת המשא של טיבת; (41) מונח כדורגלי; (43) היא איגנה הנקודה הצפונית בארץ אך מפורסמת בתור שכ-זאת; (44) מטוס הסילון הסובייטי; (46) כשאין יותר כרטיסים לאולם קורה ויש כרטיסים אליו; (48) השורש הוא מות, הבניין הוא הופעל, הזמן הוא הוה, המספר הוא יחיד והמין הוא נקבה; (49) מחלה העולה לבוא מפי כלב. **מאוזן:** (2) משותף לרמתיגן ולגן-שמואל; (3) פוקין הוא כזה וגם ערה הוא כזה; (4) כפר ערבי על כביש צפת-עכו; (6) רמתיגן בשתי אר-

		8	7	6	5	4	3	2	1
13				12		11		10	9
	18			17			16		15
					21			20	19
						23			22
	24						26		25
		28		27				30	29
					31				
	32							34	33
			36			35			
									38
				39					
		43			42		41		40
			47			46		45	44
					49				48

מרכים לפותרי תשבץ היוכל:

בטיסה לאילת זכה:
חיים רובינסקי וד"ר יוסף.
בפרסי ספרים זכו:
אברהם רונטל רח' לבנון 16 תל-אביב; עוזי זיונפלד, גן בני-ברק, בני-ברק; מרדכי חריס, שכונת הכרם, בית אל-שולר, ירושלים; מנשה סופר, דואר צבאי 413, צה"ל; יחיאל אוהב-עמי, רחוב ממילא 36/40, ירושלים.

חגי יוסף עלי קיאלמו

מאת יחיאל בשן

יחיאל בשן (קיאלמו) ברח דברית המועצות עם פלישת הגרמנים לפולין. רק הודות לתחבולות ולמזל הצליח להשאיר בחיים, לגבור על תנאי מחנות העבודה הצפוניים. עם הפלישה הנאצית לדברית המועצות, הכריזה המדינה על חנינה לכל הפליטים הפולניים. בשן צורף ליחידה משוחררת, התחמק בדרך.

הגידול הוא מתוכנן על ידי הפריה מלאכותית. סוף הסתיו היא עונת ההמלטה. גלי החול מתכסים קטיפה שחורה של רבבות ולדות רכים. הזכרים מוצאים לשחיטה בהגיעם לגיל ארבעה ימים, כי עור הקרקול מפסיד את ערכו אם הכבש נשחט בגיל מבוגר יותר. הכבשות מיועדות לריבוי העדר, וכשהן מזדקנות, מעבירים אותן לבתי המטבחים. הולדות המוצאים לטבח, נשחטים באכזריות רבה. דאגת הטובח היא בראש וראשונה לא לקלקל את העור.

תפקידי לא היה קשה ביותר. הרצמתי לחולית נוקדים והוטל עלי להוביל מספוא לצאן. רחמימת הגמלים לעגלה עלתה לי קצת בקושי. אולם נמצא תמיד מישהו שעזר על ידי.

כעבור כמה ימים נוכחתי לדעת, שנוכחתי עוררה מבוכה בין הנוקדים. לא הבינתי את לשונם, ורוסית לא שמע אף אחת. פרט לנוקד אחד ממוצא פרסי.

הנוקד הפרסי נמצא תמיד על ידי. הוא לא התמייץ הודמי נות לדובב אותי. מצדי נמנעתי מכניסה לשיחות אינטימיות. כבר הזהירו אותי מפני הסכנה הכרוכה בדבר. אין לדעת בגלל מה אתה עלול ביום אחד להימצא במאסר ולהיות נידון בלי בירור משפטי.

אולם בייראמוב, כך קראו לאיש, נטפל אלי בכל הזדמנות שהיא. הוא חילץ אותי מידי ילדי הטורקמנים, שמילאו שחוק סיהם למראה הפרופסור במשקפים, שאינו יודע כיצד מאלפים גמל סורי.

הוא לא חדל מלחזור על שאלות, כמו מה עושה במדבר נידח מישהו הנראה מלומד גדול שאפילו מרכיב משקפים? מדוע אני עובד כעוזר לרועה בעוד שכל מי שיועד כותב וקורא מתמנה למנהל גדול? מדוע הגעתי למקום ציה במקום לגור במוסקבה?

קושינות רבות כאלה ניתכו עלי יום יום ללא הפוגה. ראיתי אותו מתחלש לעתים קרובות עם הטורקמנים וזה הגי' ביר את חשדי.

בבוקר בהיר אחד לא עצרתי עוד והחלטתי להתל בו. כשבייראמוב חזר על שאלותיו הטרדניות, "גילית" לו, "בסודיות רבה", שהגעתי לאסיה התיכונה ישר מן העיר הקדושה מכה ושמי הוא באמת יוסף עלי, ומטעמים מובנים איני מעוניין בגילוי והותי האמיתית.

בייראמוב לא חיכה עד שאגמור את דברי. כחץ מקשת מיהר אל חבריו הנוקדים. מאותו רגע חל מיפנה בלתי צפוי באירח חיי. הנוקדים לא הרשוני לעשות איזו עבודה שהיא. הרועים השתדלו לחלק לי כבוד בכל הצורות האפשריות ועל כולם ניצח בייראמוב.

באותו ערב הוזמנתי לאחת הביקחות. ידעתי, שסירוב פוגע מאוד ברגשות האמינים באיסלם. קבלתי את ההזמנה. מארחי שחט כבש לכבודי. בביקתה התקהל מנין נכבדים. כולם שתקו. שחקתי אף אני. בייראמוב ישב לצדי ונהג כבעל בית. הוא המריצני להשמיע כמה מלים. אולם העדפתי להחריש.

בפעם הראשונה אכלתי "פילאף" מקערה משותפת. הם הוציאו את נחתי הכבש מהאורז המבושל באצבעות. זה עורר בי בחילה, אולם הבלגתי ואכלתי. בעל הבית מוג מחוש תה כל אימת שהורקתי את הספל. הוכרתי לשותות כדי לא להעליב את המארח, עד שהבינתי שיש להפוך את הספל על פיו כאות שאינו צמא עוד.

למחרת נישנה חזר אותו המחנה. הוזמנתי לביקתה שניה. גם פה שחטו כבש לכבודי, אפו פיתות טעימות מיוחדות ואני שחקתי.

בייראמוב שידל אותי להשמיע כמה מלים. אולם סירבתי. כשהתופעה נמשכה למעלה משבועיים, פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

הופעתי בסובחוחו היתה עבורי חתימה עמוקה. הרכבת משקפים שימשה להם סמל למעלה משבועיים. פנה חשדנותי. נוכחתי לדעת, שלפולחן הדתי יש עוד שרשים עמוקים בקרב האוכלוסיה. ככל שגדלו רדיפות הדת, היכה האיסלם שרשים עמוקים יותר ויותר. התושבים התפללו יום יום לפי מצות מוחמד. גם כשבקרת, בזמן מאוחר יותר, אצל אנשי מפלגה מובהקים, לא ראיתי אף אחד מהם יושב בקירבת אשה או מתהלך בגילוי ראש.

"הכיצד", רגזתי, "מחיר של עתון טרי הוא 20 קופייקות (רובל — 100 קופייקות) ואת דורשת בעד עתון ישן פי עשרים וחמשה?"

"מאיזה בית משוגעים ברחת?" ענתה בכעס והפנתה לי עורף.

לא ידעתי שקיים קיצוב חמור בעתונים ורק יחידים סגולה יכולים לקבלם. כבר נוכחתי לדעת במחנה, שניר העתון משמש למגולל סיגוריות, אבל לא ידעתי שגם מחוץ למחנה היה הדבר כך.

פגשנו עוד פליטים "פולנים". חיפשנו מקום לינה, אולם כדי לקבל מיטה במלון היתה דרושה תעודת זהות ו"קומנדירובקה". תעודותינו האישיות, האוסרות עלינו לגור בערים ממדרגה ראשונה ושניה, סגרו בפנינו את כל הדלתות. בלילה פלשנו לבית ספר עממי. השתרענו על הרצפות אולם למחרת נזרקנו החוצה.

אמהות ילדי בית-הספר הקימו צעקה, שפושעים "מערביים" רוצים להדביק את ילדיהן בכל המחלות המערביות. המשטרה איימה עלינו, שאם לא נסתדר במקום קבוע, תאסרו אותנו. האיום נראה רציני ביותר. אולם קשיים עצומים עמדו לפנינו. גם אם חימצא עבודה, תיירש מאתנו תעודת רישום של המשטרה. אולם כדי להירשם נדרשה מאתנו תעודת דת עבודה. כך נוצר מעגל קסמים.

לבסוף הצלחתי, עם קבוצה קטנה, לקבל עבודה שחורה בפניו הריסות בית שהתמוטט. אלא מישהו דאג, שיפטרנו אחרי יום עבודה. כספי הדל הלך ונמוג. נוסף לזה חשתי, שהשלטונות עומדים להתערב ולדאוג לסידורנו. החלטתי להקדים רפואה למכה. פניתי למעצה המחוזית וביקשתי ראיין עם היושב ראש. נתקבלתי. הסברתי לו את מצבנו והצהרתי בשם קבוצה של ששה חברים. שאנו מוכנים לכל עבודה שהיא. בתנאי, שנוכל להשתקע במקום. דברי עשו עלי רושם. תוך שעה הומצא לנו "מכתב מילדות" ונחנך ב"הוראה לסידור בעבודה ב"סובחוח" לגידול צאן למטרות ייצור עורות.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

עוד באותו ערב הגענו ל"אושט אדזי" יישוב מדברי קטן בו נמצא הטרוסט הממשלתי "טורקמנקרולסובחוח". היה זה יישוב בן שלושה בתי חומר, שני מחסנים גדולים, בית ספר וכמה עשרות ביקות ואהלי עור. בסמוך לכפר גידלו התושבים עדר בן 100 אלף כבש.

נמצאתי לפתע עוזב לגורלי. שוטטתי בכביש עד שהגעתי לתחנת רכבת. מטרתי היתה לנסוע עד לגבול האירני או האפגני. בתחנה שאלתי לוח הזמנים של הרכבת, אולם פקיד הרכבת הסתכל בי כבמשוגע.

"האם אינך יודע?" אמר. "שרכבת עוברת אחת לש" לוש" ימים?"

כמובן שלא ידעתי כשם שלא ידעתי דברים רבים אחרים. לא היה לי מושג עדיין, שנסיעה ברכבת מותרת אך ורק לפי "קומנדירובקה". כלומר, תעודת שליחות מיוחדת ממקום עבודה. וגם אם נמצאה בידך "קומנדירובקה", יכולת להכות שבועות על שבועות כדי להשיג כרטיס נסיעה בקופה, אם לא היתה לך פרוטקציה אצל הקופאי. וגם אם השגת את הכרטיס, נמצא בכל קרון הרכבת מנהל, שהוא ראשי לא להרשות לך להיכנס לרכבת למרות ה"קומנדירובקה" וכן" טיס הנסיעה גם יחד. התחלחלתי לשמע הדברים האלה. החלו להתעורר בי רגשי חרטה על שעזבתי את הקבוצה המאורגנת. נשארתי גלמוד בארץ בלתי גודעת עם מאה רוב" לים בכיס.

ערב היום. חשבתי שאוכל ללון על ספסל בתחנת הרכבת, אולם גורשתי משם והדלת ננעלה בפני. המצב נראה נואש. הסתכלתי בשמש השוקעת. על פני עברו ביעף רכבות טעור נות נפט שנסעו לעבר רוסיה המרכזית, ובכיוון ההפוך עטו רכבות, מורכבות מטנקים וריקים, כדי לקבל בקרסנובודסק, נמל טורקמני בחוף הים הכספי, נפט מבאקו. שרכבת אחת האיתה קצת, לא היססתי הרבה, קפצתי על מדרגות אחד הטנקים.

נסעתי דרומה. שאפתי להגיע לעיר הבירה אשחבד, השור כנת בקרבת הגבול הפרסי. הנסיעה לא היתה נוחה ביותר. כדי שלא יגלוני בעברנו את הגשר המפורסם בצ'רדווא, נדחקתי לסנקר בהשאירי את המיכסה פתוח. טוב שלא הר" גישו בכך. אילו היו מגיפים את המיכסה הייתי נחנק בודאי. כך נסעתי כמה שעות. בחצות הגענו למארי, עיר מחוזית חשובה בטורקמניה. פה נתגלה מחבואי.

כשקצין המשטרה האחראי ראה את תעודתי, התלקח כולו. "עוד פולני אורז!" צעק.

"מדוע לא נסעת עם חבריך לטשהו?" כבר למדתי במחנה, שאסור להראות מורך לב ביחסים עם השלטונות. עניתי איפוא, בחוצפה:

"אני סובל ממחלתיים והרופא אסר עלי לנסוע בדוברות או בספינות".

הוא התרחת עוד יותר. והכניסני למעצר.

התברר, שלא הייתי היחיד, שבתר דרך תחבורה אורגנילית זאת. מצאתי שם עוד חברים, אסירי מחנות העבודה לשעבר, שבאו הגה בטנקרי נפט. למחרת שיתררו אותנו.

בפעם הראשונה ראיתי מקרוב עיר סובייטית. הצעדים הראשונים היו לנהר "מוגריבי", החוצה את העיר. היה זה סוף אוקטובר, אולם מזג האויר היה שרבי. התר" חצנו בנהר, ואחר שמנו את פעמינו לחיפוש לחם. אולם הלחם טרם הוכנס לקיצוב ובגלל זה היה קשה להשיגו. ליד המאפיות הוזנבו תורים ארוכים. מי שהגיע לאשגב קבל חצי קילו לחם.

התייצבנו בתור. עברו כמה שעות, ואנו לא קרנבו לאשגב. "ירוקים" היינו. לא ידענו, שהתורים תפוסים על ידי משפחות שלמות שמונה-עשרה בני משפחה נעמדים בתור. האחד מקבל את מנת הלחם, שם אותה הצידה, כשכן משפחה שני שומר עליה, ומתייצב מיד בתור בין בני המשפחה הנותרים. הלחם נמכר אחר כך בשוק השחור או מזינים בו בהמות ותרנגולות.

לבסוף נסגר האשגב ומנהלת המאפיה הכריזה שאין עוד לחם. מישהו יעץ לנו לפנות ל"טולקושקה". והו מעין שוק שחור, לכן למחצה. בו נמכרים מיצרכים קצובים במחירים מופלגים. כי לפי החוק הסובייטי, מותר לכל אחד למכור את המנות המוקצבות לו. בעל משק עזר רשאי למכור את תוצרתו במחירים שהוא מוצא לנכון. אולם ב"טולקושקה" אפשר היה לקנות מיצרכים ומוצרים, שלא היו בכלל בס" ביבה והוכרחו מרפובליקות סובייטיות אחרות. מי שהיה בידו מטבע, יכול להינות מכל טוב.

בתחילת המלחמה טרם האמירו מצרכי המזון, וכיכר לחם קטנה עלתה רק בעשרה רובלים (משכורת יומית של פועל מקצועי). קנינו לנו פיתה וכוס "מצוניה" (משהו מעין לבניה) ושכרנו רעבנו.

נפשי כלתה לחודשות. חיפשתי קיוסק עתונים. כששאלתי לכתובת, נפגשתי בצחוק. לא ידעתי למה. לפתע נתקלה עיני באשה זקנה לפניה ערימת עתונים. עברתי בריפרוף על הכותרות, ונוכחתי לדעת, שאלה הם עתונים מלפני מספר חדשים. בעתון פרסבה מיושן הבחנתי בכותרת, הנוגעת ל" ארץ ישראל. רציתי לקנות את העתון. התגירית דרשה חמשה רובלים עבורו.

נפשי כלתה לחודשות. חיפשתי קיוסק עתונים. כששאלתי לכתובת, נפגשתי בצחוק. לא ידעתי למה. לפתע נתקלה עיני באשה זקנה לפניה ערימת עתונים. עברתי בריפרוף על הכותרות, ונוכחתי לדעת, שאלה הם עתונים מלפני מספר חדשים. בעתון פרסבה מיושן הבחנתי בכותרת, הנוגעת ל" ארץ ישראל. רציתי לקנות את העתון. התגירית דרשה חמשה רובלים עבורו.

נפשי כלתה לחודשות. חיפשתי קיוסק עתונים. כששאלתי לכתובת, נפגשתי בצחוק. לא ידעתי למה. לפתע נתקלה עיני באשה זקנה לפניה ערימת עתונים. עברתי בריפרוף על הכותרות, ונוכחתי לדעת, שאלה הם עתונים מלפני מספר חדשים. בעתון פרסבה מיושן הבחנתי בכותרת, הנוגעת ל" ארץ ישראל. רציתי לקנות את העתון. התגירית דרשה חמשה רובלים עבורו.

נפשי כלתה לחודשות. חיפשתי קיוסק עתונים. כששאלתי לכתובת, נפגשתי בצחוק. לא ידעתי למה. לפתע נתקלה עיני באשה זקנה לפניה ערימת עתונים. עברתי בריפרוף על הכותרות, ונוכחתי לדעת, שאלה הם עתונים מלפני מספר חדשים. בעתון פרסבה מיושן הבחנתי בכותרת, הנוגעת ל" ארץ ישראל. רציתי לקנות את העתון. התגירית דרשה חמשה רובלים עבורו.